

Published under EUROM Civil Affairs
Division Authorization Number UNDP 208
Responsible Publisher: K. MICKEVICIUS
Responsible Printer: Haas & Cie., Augsburg
Circulation: 4900

Leidėjas — K. MICKEVICIUS. Redaktorai:
V. ZAKARAUSKAS ir J. MICKELIUNAS

Redakcija ir administracija: (13b) Augsburg-
Hochfeld Baltic DP Camp.

Ein. sąsk. Bayerische Vereinsbank, Filiale
Augsburg, Nr. 23073

Atskiro Nr. kaina 75 Pf. g.

Lietuviai

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ISEINA ANTRADIENIAIS, KETVIRTADIENIAIS IR SEŠTADIENIAIS

57 (252)

AUGSBURGAS, šeštadienis, 1949 m. birželio 25 d.

V METAI

MŪSU KILNUJI GANYTOJA, ATSKLEIDUSI ŠV. RAŠTĄ LIETUVIŲ TAUTAI,
AUKŠNIO JUBILIEJAUS PROGA NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME!

Kauno Arkivyskupas Metropolitas, Sv. Rašto Vertėjas

Pirmasis Lietuvos Metropolitas J. E. Arkivyskupas Juozapas Skvireckas, jau 30 metų konsekruotas vyskupu, sulaukė čia, tremtyje, 70 metų amžiaus; čia jam atėjo ir jo kunigystės 50 metų sukaktis — jo Aukšinis Jubiliejus. Tuos didžius jubiliejus švenčia Jo Ekscelecija toli nuo Tėvynės ir nuo savųjų, tik širdimi ir mintimi jungdamasis su jais. Birželio 26 d. šiais metais savo laikinosios buveinės vietoje, Zamse, jis aukos jubiliejinę Sv. Mišias, skirdamas jas Tėvynei ir kviesdamas visus lietuvius, kur jie būtų, dalyvauti savo dvasia jo aukoje, melstis su juo tais pačiais Tėvynės reikalais.

Dėl antrojo pasaulinio karo aplinkybių, vokiečių Gestapo priverstas, arkivysk. Skvireckas turėjo palikti savo mylimąją Tėvynę — Lietuvą ir eiti į tremtį. Pirmuosius to tremties mėnesius praleido Vienoje — Austrijoje, o nuo 1945 m. Vėlykų rado sau buveinę, Innsbrucko apaštalinio administratoriaus Dr. P. Rusch malone, Tyrolio kalnuose — Zamso Gailistingų Seserų Sv. Juozapo vienuolyne.

Nebegalėdamas atlikinėti tiesioginių Ganytojo pareigų, arkivysk. Skvireckas nesiliauja dirbęs raštu savo brolių lietuvių labui. Jo rūpesčiu yra išėję iš spaudos tremties metu keliolika tūkstančių Naujojo Testamento V-osios laidos egzempliorių, kurie padalyti tremtiniais lietuviams, ir naujas, iš naujo išversto, Psalmino leidimas. Kaip arkivyskupas vertina vieną ir kitą čia paminėtųjų knygų, galima matyti iš jo paties žodžių Psalmino prakalboje. Tenai skaitome: „Vertimo Autorius trokšta, kad Psalminas galėtų rasti sau vietos kiekvienoje lietuvių šeimoje, krikščionijoje, ant stalo senų papročių prie Kristaus Kančios, kartu su Naujuoju Testamentu ir kad pasidarytų viena mylimiausių lietuvių knygų, kad lietuviai turėtų progos kuo dažniausiai Psalmėmis naudotis savo tikėjimui stiprinti, Dievui šlovinti ir savo išganymui siekti“.

Lietuvai atgavus savo Nepriklausomybę, 1919 m. kovo 10 d. Sventojo Tėvo Benedikto XV prof. prel. Juozapas J. Skvireckas buvo preconizuotas titulinis Keramo vyskupu ir paskirtas augziliaru Žemaičių vyskupui Pr. Karevičiui. Konsekruotas jis buvo vysk. Antano Karoso tą pačią metų liepos 13 d., dalyvaujant Vilniaus vyskupui Jurgui Matulevičiui ir Žemaičių vyskupui Pr. Karevičiui.

1926 m., kada buvo įsteigta Eklezinė Kauno Provincija, vysk. Skvireckas buvo pakeltas Kauno Arkivyskupu Metropolitu, ir tas pareigas iki šiol tebeina. Kaip arkivyskupas jis per daugelį metų tvarkė visus gana sudėtingus savo plačios vyskupijos reikalus, rūpinosi jos kleru, lankė dieceziją, teikė sutvirtinimo sakramentą, vadovavo Katalikų Akcijai, organizavo eucharistinius kongresus, sinodus, darė dekanų susirinkimus ir vadovavo provincijos vyskupų konferencijoms, kuriose būdavo aptariami svarbiausieji visos Lietuvos Eklezijos reikalai, taip pat palaikė glaudžius santykius su Apaštalių Sosto nuncijais.

JUOZAPAS SKVIRECKAS

Sventasis Tėvas Pijus XI 1931 m. suteikė jam visas privilegijas ir Popiežiaus Sosto Asistento bei Jo Sventenybės Rūmų Prelato garbę, pakėlė jį į Kilmingųjų laipsnį, papuošdamas Grafo Titulu.

Profesoriamdas ir būdamas jau vyskupas bei arkivyskupas Jo Ekscelecija yra daug rašęs. Daugel savo gana ilgo amžiaus valandų ir metų jis paskyrė Sventojo Rašto vertimui: tarp 1911 ir 1935 metų išvertė visą Sventąjį Raštą Senojo ir Naujojo Testamento ir lietuvių kalba su plačiais komentarais. Lietuviai, kaip vėliausiai priėmusieji Europoje krikščionybę, ilgiausiai už visas Europos tautas turėjo laukti Sv. Rašto vertimo. Tiesa, pirmasis v. Raštą ir lietuvių kalbą XVI amžiuje yra išvertęs Berekūnas, bet šis vertimas visų pirma tarnavo nuo Katalikų Eklezijos atskilusiems krikščioniams — protestantams. Psalmės pirmasis katalikams yra vertęs Žemaičių vysk. M. Valančius, tačiau pilno Sv. Rašto vertimo iki pat mūsų laikų lietuviai katalikai neturėjo. Tik arkivysk. J. Skvireckas dideliu, net 30 metų atėmusiu, darbu išvertė visą Sv. Raštą lietuvių kalbon ir tuo

savo darbu pastatė amžiną paminklą lietuvių tautai, su kuria taip glaudžiai yra suaugęs.

J. E. Juozapas Jonas Skvireckas, Kauno Arkivyskupas Metropolitas, gimė 1873 m. rugsėjo 20 d. mažame Pašilicų kaimelyje ir buvo pakrikštytas parapijiniame Pumpėnų šventamyje, Lietuvoje. Sutvirtinimo sakramentą su Jono vardu jis priėmė iš Žemaičių pavyskupio Aleksandro Beresnevičiaus Krinčine.

Juzė, kaip anuomet jį vadino, tėvai buvo Vincentas-Povilas, Justino, gimusio Pasvalio parapijoje, sūnus, Skvireckas ir Elžbieta Krasauskaitė, gimusi Krinčino parapijos Girsūdų kaime. Vincento tėvas Justinas buvo kaimo puodžiūs. Mirdamas 1851 m. jis paliko savo amatą ir 3 ha ūkėlį savo vyriausiajam 15 metų sūniui Vincentui. Šitą ir jo jaunesnius brolius bei seseris augino velionies našlė Salomėja Juknaitė, mirusi 1872 m. birželio 16 d. Vedęs Vincentas Skvireckas, jau gimęs sūniui Juozapui, savo ūkėlį sukeitė su žmonos brolio valdomuoju nemažu, arti 30 ha, ūkiu, prisidėjęs išmokėti iš to ūkio dalis kitiems šeimos nariams, ir persikėlė čia gyventi.

Mokytis Juzė pradėjo pas savo tėvą. Čia mokėsi tik lietuviškai. Anuo metu rusų caro valdomoje Lietuvoje buvo uždraustos visos lietuviškos knygos. Lietuviai negalėjo turėti jokios savo mokyklos. Visas mokyklas vedė rusai ir rusų kalba. Ir Juzei teko toliau eiti mokslą rusų kalba, Girsūdų pradžios mokykloje, kuri anuomet buvo Smilgių kaime. Išėjęs gimnazijos mokslą apskritiniame Panevėžio mieste, studijavo teologinius mokslus Žemaičių Kunigų Seminarijoje Kaune ir dvasinėje Romos Katalikų Akademijoje Petrapielyje, kurią baigė 1900 m. teologijos magistro laipsniu.

Po trumpo vikaravimo ir kapelionavimo Ukmergėje vysk. Mečislavo Paliulionio buvo paskirtas Žemaičių Kunigų Seminarijos profesorium Kaune. Vėliau pakviestas profesoriauti į Vyt. Didžiojo Universitetą Teologijos Fakultetą, kur jam buvo pripažintas teologijos daktaro laipsnis. Profesorium jis išbuvo 35 metus.

Prof. Dr. J. J. Skvireckas 1911 m. Žemaičių vysk. Gasparo Felicijono Cirtauto buvo pakeltas į Žemaičių Kapitulos kanauninkus ir paskirtas Dvasinės Konsistorijos nariu. Naujas Žemaičių vyskupas Pr. Karevičius kan. Skvirecką 1914 m. pakėlė į Kapitulos prelatus.

Pirmajam pasauliniam karui kilus, prel. Skvireckui tais pačiais 1914 m. teko su Konsistorija keltis į Rusiją ir išbūti tenai — pradžioje Smolenske, paskui Tuluje — iki 1918 m. keliems mėnesiams jis buvo sugrįžęs į Seminariją, kuri pirmasis karo metais laikinai buvo perkelta į Vašakėnų dvarą.

Trumpai žvelgiant, toks buvo Garbingojo Jubilio gyvenimo kelias nuo vaikystės iki to laiko, kada jis pasiekė vyskupo sostą. Sveiko lietuviškojo kaimo berniukas — Juzė, kuriam mokykloje buvo draudžiamas lietuviškas raštas, patapo Lietuvos katalikų vyriausiuoju vadovu ir atskleidė jiems knygų knygą — Sv. Raštą.

Malda yra pasireiškimas tikėjimo į Dievą. Kas meldžiasi, tas tiki. Jėzus Kristus davė mums naują TĖVE MŪSŲ maldą, bet jis anaipol neatmetė, nepaniekino maldų ir giesmių, kurios buvo sudėtos pirm jo atėjimo, kuriomis Dievo išrinktoji tauta, laukdama Kristaus atėjimo, meldėsi ir garbino Viešpatį ir kuriomis meldėsi atėjęs į šį pasaulį pats Dievo Sūnus, meldėsi vienas, meldėsi kartu su savo tauta... Arkivysk. J. Skvireckas.

Klausykis, mano tauta, mano mokslo; * palenkite savo ausis prie mano burnos žodžių. * Aš praversiu savo burną palyginimams, * tarsiu slaptus dalykus senovės amžiaus. * Ką girdėjome ir suzinojome * ir ką pasakojo mums mūsų tėvai, * to nepaslėpsime nuo jų vaikų * būsimai kartai papasakosime * Viešpaties šlovę ir jo galybę * in stebuklus, kuriuos jis yra padaręs. (Psalmė 77, 1—4)

Naujasis ir senasis Psalmiu vertimas

Arkivysk. Dr. J. Skvirecko
Psalmių knyga sutinkant

Pasirodžius naujam lietuviškajam Psalmyno vertimui, Kauno Arkivyskopo Dr. J. Skvirecko paruoštam iš naujo lotyniškojo vertimo, — kiekvienam įdomu bent paviršutiniškai patirti, kas naujo tame vertime ir kokie jo skirtumai nuo senojo. Aišku, „Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė“ — ir perskaičiau be atomiško. Ta pati atrodo, ir vis dėlto ne ta pati. Bet spręsk pats. Rašto specialistai.

Vos paėmęs į rankas naują Psalmių Knygą, smalsumo traukiamas, atsiverčiau pirmiausia beveik visiems atmintinai mokamą, žinomą 45 psalmę, kuri Lietuvoje mažai kas sekmdien būdavo giedama dievnamyje. „Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė“ — ir perskaičiau be atomiško. Ta pati atrodo, ir vis dėlto ne ta pati. Bet spręsk pats, skaitytojai.

su šėlstančiomis jūros bangomis, kurioms sekancioj eilutėj priešais pastatoma ramiai tekančios upės srovė, linksminanti Dievo miestą, t. y. Jeruzalės šventyklą ir tvirtovę padaranti lyg kad linksmybių sodu, rojumi, kuriame pati Dievas gyvena ir duoda pergalę.

„Kyla tautos“, sename vertime turi visai priešingą prasmę, kaip „siutę pagonyms“. Tauta kyla — reiškia labiau jos plėtojimąsi, augimą, negu kad sukilimą, siautiną pagonių, kurie čia teisingai ir išverst, nes hebrajai čia vartoja ir lietuviams girdėtą žodį „goim, gojus“ pagonio, o ne tautos reikšmę. Esamas laikas „kyla...“ svyra — neteisingai buvo vartojamas vietoj būtojo kartinio: „siutę...“ buvo pajudintas.

Visai iškreiptą prasmę turėjo ir eilutė, kur kalbama apie Dievo darbus ir „kokius stebuklus daro žemėje“. Stebuklu mes juk suprantame nepaprastą — ekstrordinarinį Dievo įsikišimą į natūralią gamtos vyksmą, kaip tikrai mirusio prikėlimą, įvairiausių nepagydomų ligonių stebuklingą pagydomą ir t. t. Gi karus sustabdymas, šautuvų, patrankų, tankų, lėktuvų ar karo laivų sunaikinimas nebūtinai turi būti stebuklas. Tai kaip reikiant mokesčio atlyti ir amerikonių su savo galinga aviacija ir pagaliau atominė bomba. Bet ar mes laikome amerikonių stebuklais? Jie tikrai padarė nuostabių dalykų, bet ne stebuklų. Ir naujame šios psalmės eilutės vertime teisingai kalbama apie „nuostabių dalykų“, kuriuos Dievas yra padaręs, žinoma, tuo nepaneigiant Dievo stebuklo reikšmės.

„Trupina šaudykles, laužo ginklus“, be abejo, buvo iškreiptas vertimas. Senovės hebrajai tikrai neturėjo šaudyklių ar ginklų mūsų laikų prasme, o tik „lankus... jietis... skydus...“, kaip tai gražiai išaišyta naujajame vertime.

Psalmės gale Dievas kreipiasi į sukilusias tautas, kad liautųsi kovoti prieš Jų tautą ir kad atsisakytų suprusti, jog Jis vienas yra tikras Dievas, kurio turį klausyti ir pagonyms, ir hebrajai, ir pakartojamas dar žinomas refrenas. Ir dabar tik Dievas vienas gali pasakyti sukilusiems pagoniams — komunistams: „Liaukitės ir pažinkite, jog aš Dievas, kilnus tautos ir kilnus žemėje“.

Kl. Razminas

Mincių paskirstymas kiekvienai diėnai

(Iš rašytojo laiško)

Esu skaitęs ir seniau Sv. Raštą ir juo domėjau, bet šandien, metų naštos prislėgtam ir audrų sulamdytam, kiekvienas žodis, kiekviena mintis ir paslaptis gliaul širdin sminga. Be to, J. E. Skvirecko vertimo Sv. Rašto tai skykla kalba ir pavyzdžiai redakcija įgauna lietuviui dar daugiau reikšmės. Labai pravartu ir minčių paskirstymas kiekvienai dienai. Tai duoda galimybę kiekvienam, net ir užimtam žmogui, per metus pažinti visą Sv. Raštą, o rytą, perskaičiai tai dienai skirtą posmelį, visai dievniška tema susimąstymui. Paimkime kad ir šios (x 110) dienos mintis: I Sv. Jono Apaštalo laiškas — „Mylimiausi, ne kiekvienai dvasiai tikėtiki, bet ištirkite dvasias, ar jos iš Dievo, nes daug netikrų pranašų įėjo į pasaulį“.

Braunschweig, 1948. XI. 10

J. Mikuckis

Kauno Arkikatedra ir Vytauto D. bažnyčia

Baisioji naktis Baltijos kraštuose

Tokį straipsnį paskelbė vokiečių „Jahrbuch d. St. Angarius-Werkes für die nordischen Kirchen, 1948“. Žvilgtelėjus į Pabaltijo valstybių nepriklausomojo meto laikmeną gyvenimą, straipsnyje pareiškama, jog tos respublikos, „taip negaltingomis totalitaristinių režimų, nacizmo ir bolševizmo, aukomis“. Pavaizduojama žiauri priemonių bolševikų okupacija ir toliau rašoma: „1941 m. įžygiavo į šiuos kraštus ir vokiečių kariuomenė. Vokiečiai pastatė čia savo nacistinės vyriausybės. Nacistinis režimas Baltijos tautoms kainuoja apie 500.000 žmonių gyvybių. Daug tūkstančių be jokios atodairės buvo išgabenta įvairiems prievartos darbams, kiti prievarta įjungti į karinius dalinius. Nesukaitoma daugybė tapo gestapo aukomis. Seimos buvo suardytos. Kaimai išdegti. Kultūrinės vietos sunaikintos, bažnyčios ir muziejai apipiešti. Baltijos šalys buvo virtusios griuvėsių lauku, kai antrą kartą rusai jas užėmė. Ir vėl prasidėjo iš naujo pasmerkimai, deportacijos, bėgimai. Įteiktame JT atsišaukime pareiškama, kad jau 20% žmonių sunaikinta. Vyrų liko mažai: vienam suaugusiam vyrui tenka 10 moterų. Rusifikacija šiuose kraštuose varoma labai sparčiai. Atrodo, kad šios tautos yra paskirtos pražūčiai...“

Katalikų Bažnyčia Baltijos kraštuose. Ji daug kentėjo nuo nacistinio ir kėčia nuo bolševikinio režimo. Arkivysk. Eduardas Profflich, reinalietis, pasilikęs po pirmųjų rusų įžygiavimą savo vietoje. Bet tuojau buvo sumistas. Atėjo žiur, kad jis buvo nugabentas prie Uralo. Bet jau 8 metai, kai apie jį jokių žinių nebėra. Trys Lietuvos vyskupai nacių buvo ištremti ir dar šandien tremtyje gyvena, guodžia savo tautiečius jų varguose. Tremtyje esą Lietuvos vyskupai — Kauno arkivysk. Skvireckas, Kauno vysk. Brizgys, Vilniaus vysk. Padolskis. Trys kiti vyskupai ištremti į Sibirą. Kunigų visose šiose trijose valstybėse šimtai sumta, ištremta arba išžudyta. Uždrausta religines šventes švęsti, bažnytinės sutuoktuvės, vaikų mokymas religijos, krikščintų, teologų fakultetai, kunigų seminarijos uždarytos, vienuolynai suvalstybinti. Klebonų turėtos žemės atimtos ir suvalstybtintos. Bažnyčios apkrautos mokesčiais, nesumokėjusieji turėjo būti uždaromos. Dvasiškiams bent kokia parama nebuvo. Uždrausta dvasiškių bent kuo remti. „Pragaro vartai“ siaučia ir stengiasi bent kokią religinę kibirkstėlę užgesinti. Taip kėčia nekaltos mažosios tautos, slegiamos nežmoniškos pragariškos sovietinės priepaudo. Tūkstančiai miršta kankiniais už savo krašto laisvę. Tūkstančiai kėčia Sibire už pergalę. Tūkstančiai gyvena Vakarų demokratiniuose kraštuose, misdami nenumaldinamą savo tėvynės ilgesiu.

Iš visų šių kančių kilis didi pragalė. Ne be prasmės čia galima būtų prisiminti aną du apokaliptinį žvėrys. Prisiminus nacizmo ir bolševizmo dūkimą prieš žmogaus laisvę ir jo vertę, reiktų pažvelgti į Apr. 13 skyr. Apokaliptinį žvėrys žus. Jų viešpatavimo pabaiga bus gėdinga. Jau vienas guli paguldytas ir antrojo likimas neaplenks. Tegu Dievo Apažaidos mūsų tikėjimo draugas Baltijos kraštuose jų baisiosios kančios guodžia ir stiprina, kol ateis išlaisvinimo diena. Ji ateis. Šita vilimti dalijamas su šių trijų Baltijos tautų kenčiančiais, ištreimtais, sumtaisiais, — taip baigiamas straipsnis.

K. V. Z.

Vysk. V. Padolskio laiškas JAV lietuviams katalikams

Prieš kurį laiką JAV lietuvių laikraščiai išspausdino Vilniaus vyskupo koadiutoriaus V. Padolskio laišką Amerikos lietuviams katalikams.

Laiško pradžioje J. E. vysk. V. Padolskis, pabrėžęs, jog visi Katalikų Bažnyčios vaikai sudaro viena šeimą, vieną mistinį Kristaus kūną, pareiškė, jog lietuvių tautai bendradarbiavimo ir artimo meilės dvasios netrūksta.

Toliau J. E. Vyskupas rašo: „Sitaik, sakant, man iškyla prieš akis anas didysis užjūrio gerasis Samaritietis... Tas Samaritietis esate Jūs, brangūs Amerikos lietuvių katalikai. Jūsų broliai... jau kelinti metai jaučia maloningą Jūsų dėmesį savo vargams ir skausmams“. Ta proga vysk. V. Padolskis visų tremtyje esančių lietuvių vyskupų vardu Amerikos lietuviams išreiškia karščiausią padėką.

Pastebėjęs, jog Amerikos lietuvių parama ir dabar dar reikalinga, J. E. Vyskupas nurodo tris svarbiausias sritis. Pirmiausia jis ragina parenti paruošimą dvasinio religinio gyvenimo vadų, kurių lietuvių tauta niekuomet neturėjusi per daug. Ypatingas dėmesys, pasak vyskupo, turi būti kreipiamas į studentiją, nes „Bažnyčiai reikalingi ir pasauliečiai inteligentai, uoliai ir išprusinti katalikaisios akcijos darbininkai“. Trečia labai svarbi ir reikalinga sritis — tai spauda, nes „spausdintas žodis visumet yra geras apaštalas“. J. E. Vysk. V. Padolskis ragina bent prenumeratos būdu tą spaudą remti, ir laiško gale sako: „Nemanau, kad gali būti geresnis Kristaus sekimas, kaip eiti jo pėdomis, darant visiems gera“.

A. K.

— Philadelphia, Pa., lietuvių džiugina nauja lietuvių radijo valandėlė vadinama „Tėvynės Garai“. Valandėlės pranešėjas yra Vyt. Volertas, buv. Lietuvos jaunimo radijo pusvalandžio vedėjas.

„Dievas mūsų tvirtovė ir stiprybė: jis pasirodė ištikimas mūsų padėjėjas varguose. Todėl mes nebijome, kad ir žemė drebėtų ir kalnai grimstų į jūros vidurį. Gali sau kilti ir ūžti jos vandenys, gali drebėti kalnai nuo jos smarkumo; kareivių Viešpats su mumis, tvirtovė mums yra Jokūbo Dievas. Upės srovės linksmina Dievo miestą, šventiausią Augščiausiojo padangę. Dievas yra jo viduje; jis nebus pajudintas; jam padės Dievas anksti švintant. Siautę pagonyms, buvo pajudintos karalystės; jis sugriaudė savo balsu, sudrebėjo žemė: Kareivių Viešpats su mumis, tvirtovė mums yra Jokūbo Dievas. Ateikite, matykite Viešpaties darbus, kokius nuostabių dalykų jis yra padaręs žemėje. Jis sustabdė karus iki žemės kraštui, sutrupina lankus, sulaužo jietis ir sudgina ugnimi skydus. Liaukitės ir pažinkite, jog aš Dievas, kilnus tautos, kilnus žemėje. Kareivių Viešpats su mumis, tvirtovė mums yra Jokūbo Dievas.“

Neiškęntes susiradau taip pat ir pradėjau eilutę po eilutės ly naujausia kan. Dr. F. Bartkaus ginti. Ne mažas skirtumas. Mūsų paruoštą maldaknygę, išleistą tos iki šiol giedamoji psalmė juk pačios „Lux“ leidyklos 1948 m., skamba:

„Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė, veikiausioji pagalba varguose. Todėl nebijokime, kad ir žemė drebėtų; ir kalnai virstų į jūrų gilumas. Gali sau ūžti ir kilti jūrų vandens, ir kalnai drebėti nuo jų galybės. Upės srovės linksmina Dievo miestą, šventajį Augščiausiojo būstą. Dievas jo viduje, todėl jis nesugriauamas; gelbi jį Dievas anksti švintant. Kyla tautos ir svyra karalystės, Dievas leidžia balsą ir drebė žemė. Galybių Viešpats su mumis; mūsų globėjas Jokūbo Dievas. Eikite ir regėkite Dievo darbus, kokius stebuklus daro žemėje; Jis stabdo karus ligi žemės krašto. Trupina šaudykles, laužo ginklus: skydus degina ugnimi. Nurimkite ir veizdėkite, jog aš esu Dievas; augstinamas tautos ir garbinamas žemėje. Galybių Viešpats su mumis; mūsų globėjas Jokūbo Dievas.“

Kaip žymiai originalinis hebrajų tekstas skiriasi nuo mūsų ankščiau vartoto lietuviškojo vertimo, atlikto pagal senąjį lotyniškąjį Vulgatos vertimą, jau matome iš pirmosios eilutės: pradžioje „mūsų prieglauda“, kuri labai primindavo mums senelį ar našliuką prieglaudą ir Dievą padarydavo lyg jos vedėją. Visai kas kita yra „Dievas mūsų tvirtovė“. Juk mes Dievo tvirtovės — Eklezijos — kariai, o ne senelių prieglaudos įnamiai.

Ir „veikiausioji pagalba“ naujojo vertimo antroje eilutėje visai kitaip atrodo ir aiškiai pasako, kad Dievas yra ištikimas padėjėjas varguose. „Veikiausioji“ — visai neaiški forma: nežinia, ar ji šiuo atveju ristiina su žodžiu „veikti“, ar su „veikiai“, t. y. greitai, kas reiktų lyg „greitąją pagalbą“ su raudonu kryžiumi, užiančiu motoru ir spiegiantį signalu. Tai būtų jau per daug moderniškas palyginimas, netinkamas Dievui ir jo kiliu būdu negalėjus kilti primityvioje žydų tautoje.

Esamas laikas trečioje eilutėje: „nebijome“ yra kur kas stipresnis už „nebijokime“. „Nebijom nieko mes, kariai...“ — juk kiek jėgos ir pasitikėjimo suteikdavo net paprastam žmogui šį žygiuojančių mūsų karių daina.

Naujame vertime pilnai atstatyta tikroji psalmės forma, liečianti refreną — kartojamąjį psalmės punktą, kuris senoje mūsų giesmėje visiškai buvo iškirtas ir jo nebuvu ne lotyniškajame Vulgatos tekste. Tai gadinio psalmės forma, kuri iš tikrųjų, kaip rodo aukščiausiai išrašytas tekstas, po kiekvienos šeštos eilutės turi tą patį refreną, tris kartus kartojamą, o ne du, kaip seniau. Ir pats refreno tekstas naujame vertime kitoks, negu seniau. Čia „Galybių Viešpats“ (lot. Dominus virtutum) išaiškytas į „Kareivių Viešpatį“ (Dominus exercituum), kas tikrai derinasi su „Dievas yra mūsų tvirtovė“, o ne globėjas ar prieglauda.

Pati proga šiai psalmėi sudėti, kaip skaitome naujos Psalmių Knygos arkivysk. Dr. J. Skvirecko paaiškinimuose, buvo tikriausiai Senakerbio užpuolimas Jeruzalės. Kai Senakerbias jau buvo paėmęs visus judo miestus, rodėsi, kad žus ir Jeruzalė. Karaliaus Senakerbias su pasityčiojimu reikalavo pasiduoti. Bet Dievas pažadėjo ginti tą miestą, nes jame buvo Jo buveinė. Tokia proga sukurtoji psalmė tikrai turėjo palaikyti didesnį karingumo ūpą ir kelti tvirtovės gynybą dvasi. Naujasis refreno vertimas kaip tik tai aiškiausiai ir iškelia. Karaliaus Senakerbio užpuolimas palyginimas kaip tik

Didžiojo Vyro laisvalaikis

Brangus Redaktoriau,

Rašai man, kad pažadėjau „Ziburiam“ parašyti porą eilučių apie J. E. Metropolitą Arkivysk. J. Skvirecką jo garbingojo jubilėjaus proga. Žinai, jaučiuosi per mažas ką nors rašyti apie brangų man hierarchą. Tiesa, būtų šis tas įdomu iš prisiminimų iš tų laikų, kada teko dirbti jo vadovybėje. Čia ir bandau ką-ne-ką parašyti, pažada tesėti.

Atsimenu kartą, dar studentas, nunešiau jam patvirtintą temą iš Sv. Rašto savo licenciatūrai. Parašiau jas lotyniškai. Norėjau pasirodyti. Jo Ekskencija metė žvilgsnį ir mano lapus, pakėlė akis viršum akinių stiklų, šyptelėjo ir tarė: „Temos tvirtinu, bet rašybos klaidų — ne“, ir pieštuku pabraukė lotynišką žodį „Mateu“. Įsivaizduok, sudegiau iš gėdos: trys klaidos viename žodyje!

Po keleto metų susitinku Jo Ekskenciją kunigų seminarijos profesorių kambary. „Na, ką gi čia veiki?“ — paklausė manęs. „Ekskencija, Jūsų įsakymu pradėsiu klierikus mokytį lotynų kalbos“, — aiškinuosi. „Žiūrėk“, sako Ekskencija, „kad klierikai bent evangelisto Mato vardą mokėtų lotyniškai be klaidos rašyti“. Gavau antrą kartą nurausti. Pagalvojau: tas senis turi gi atmintį! Vėliau įsitikinau, kad vargu ar buvo kas kitas Lietuvoje, kurs taip puikiai mokėtų lotynų kalbą, kaip jis.

Žinau, Brangus Redaktoriau, kad pažiūri Jo Ekskenciją kaip aukščiausią Lietuvos bažnytinės vyresybės hierarchą, profesorių, Sv. Rašto vertėją ir t. t., bet, tur būt, Tau neteko matyti jo prie staliaus varstoto su piuku ir obliumi rankoje! Manau, šv. Juozapas danguje didžiulėjasi savo bendravardžiu ir jo staliaus sugebėjimais. Langai, durys ir kiti įrenginiai namelio (Rotušės a. 9), kur pradžioje Ekskencija gyveno, padirbti jo ranka. Štai paslaptis, dėl ko mes retai kur viešumoje matydavome Ekskenciją laisvalaikio. Savo dirbtuvėlėje jis praleidavo atliekamą laiką.

Nežinau, ar Tau, Mielas Redaktoriau, bus tekę būti Linkuvėlėje, netoli IX forto Kaune, Ekskencijos vasaros rezidencijoje. Taip buvo galima pavadinti tą apieštą ūkėlį tik po to, kada kelis metus Ekskencija tenai pašeimnininkavo. Klystumei, jeigu manytume, kad viską padarė prityrę inžinieriai ir meistrai. Ne, ir ne: Ekskencija pats su pagalba poros dirbininkų Javų sandėlis pavirto į įmantrią vilą, apieštą sodas — į parką, tekąs upeliškis — į prūdą. O tie vynuogynai! Jau apie Sv. Joną būdavo prisirpusių vynuogių. Jei ne karas, tai būtų buvęs netoli laikas, kad kan. Dogelis su savo „Konkordija“ būtų susilikvidavęs. Bažnytinio vyno būtų užtekę mums iš Ekskencijos ūkio. Iš

to spręsk, kas per vynuogynai buvo įtaisyti.

Jeigu Ekskenciją pažinojai kaip mažakalbį viršininką, tai čia būtumei maloniai nustebintas. Būdavo, pradės aiškinti vynuogių auginimo būdą, tręšimą, rūšis ir t. t., tai ir galo nebuvo. Galvodavau tada, iš kur ir kada Ekskencija spėjo visa tai patirti. Visiems aiškinimams vainiką uždėdavo bonka savo gamybos vyno. Kartą pavaisinau vieną vokiečių iš Reinlando, vyno žinovą, žinoma, nesakydamas jam, iš kur tas vynos. Ragavo, uostė ir gyrė, o kai pasakiau, kad tai

Brangus Redaktoriau, būtų dar daugiau kas prisiminti apie Garbingąjį Jubilatą, jo „aliesoriškų“ sugebėjimus ir kt. Kartą nueinu su popieriais pas Ekskenciją gauti nurodymų bei instrukcijų, o jis knibinėja patentuotą užraktą. Ar bandei kada atidaryti be rakto patentuotą užraktą? Tur būt, ne. Padėdavo savo popierius, žiūrius pusvalandį, mažą ką suprantu, be rakto tikrai į Tavo butą neįsilaužčiau. O čia — prieš mano akis buvo įrodyta, kad tai galima. Mūsų šaltkalviai sugadindavo duris, jei tokį patentuotą užraktą reikėdavo atidaryti...

Kažin, Mielas Redaktoriau, ar teks mums išvysti Garbingąjį Jubilatą kada vėl Linkuvėlės daržė? Jei taip kada bus, Tu turi pasiimti su savim „Retina“ II ir, nematant sodininkui, nutraukti keleta vaizdelių. Aš žinau, kad Ekskencija išdaigą mėgsta ir jomis moka pasidžiaugti!

Linkiu Tau sėkmės

Kan. M. Sandanavičius

UŽDRAUSTA ŠOKTI NEBALSAVUSIEMS UŽ KOMUNISTUS

Berlynas. Kaip britų licenzijuo-tas „Der Tag“ laikraštis praneša, Mecklenburge Wareno miesto burmistras uždraudė visas šokių pramogas. Piezastis buvo, kad perit mėnesį įvykusiuose rinkimuose beveik visi miesto gyventojai atmetė siūlomuosius vokiečių liaudies kongresui komunistus kandidatus.

Kristas Karalius statulėlė Linkuvėlės sode

Lietuvoje augintas ir darytas vynos, tai išvertė akis: netikėjo, kad mūsų krašte galima kas panašų pagaminti.

Linkuvėlės parko statulos bei paminklai — tai irgi Ekskencijos kompozicija ir darbo vaisius. Čia apie kiekvieną iš tų kūrinių būtų galima parašyti atskirą studijėlę. Dieve, kažin kas ir kieno kojos mindo dabar to sodo takelius! Būdavo, atvykti Linkuvėlėn, tai ieškok Ekskencijos tik kur sode. O jis su lazda, kokios niekur kitur nemačiau. Iš viršaus kaip ir kiekviena lazda, bet apačioje — tai „technika“: peilis ne peilis, kalto pavidalo prietaisais piktžolėms naikinti. Kalbėsi su Ekskencija, o jis vis su ta savo lazda dirba. Pamatęs piktžolę, smeigia ją savo „štiku“, ir ji jau daugiau nedgis — iš šaknų sunaikinta. Paramstis ir įrankis!

Arkivysk. J. Skvirecko vasaros rezidencija Linkuvėlėje

M. Vaitkus

J. E. Arkivyskupui Juozapui I.

(50 m. kunigystės sukaktuvėse)

Išaušo rytas, Amžij Tėvo skirtas
Į Vilnij žengia iškilmingai Kryžius —
Lietuvis, Kristų lenktis pasiryžęs,
Jo Žodžio laukia, pagarbus ir tvirtas.

Tą Dievo Žodį neša puošnūs vyrai
Iš svečio krašto spindulingų tolių —
Svēstais drabužiais vyskupai, vienuoliai,
Į naujo krašto slėpiningą girią.

Aukštoji bažnyčioje deda Žodžio Saulę
Į brangakmenę perlom segtą skryniją
Ir, aukso raktais ją užrakinę,
Glūdėt palieka aukse, dramblio kaule...

Ir plaukia amžiai, Lietuva vis laukia,
Kas atrakins ją savo žodžio raktais?
Banguoja kartos, Kyla, svyra kaktos —
Vis nėra jojo... Tyliūs amžiai plaukia...

Bet štai ateina Vyras, Dievo skirtas,
Aukšton bažnyčioj, prie auksinės skrynios
Ir, gyvo žodžio raktais atrakinęs,
Mum kelia Saulę, pagarbus ir tvirtas.

Kas gi tas vyras, didis, kilniadvasis,
Kur mum atvėrė Dievo Žodžio skryniją,
Kurio per amžius neužmirš Tėvynė?
Tai — mūsų Tėvas, Juozapas Pirmasis.

ALT žygis dėl naujo DP istatymo

Išleistinių tremtinių skaičius turi

būti padidintas. — Pabaltiečių klauzulė turi būti palikta.

ALT. — Kaip žinia, pernai priimtas DP įstatymas yra susilaukęs daug kritikos, todėl yra nusistatyta jį pakeisti. Naujasis kongr. Cellerio projektas yra šiuo metu svarstomas Senato juridinės komisijos. Atstovų Rūmų jis jau anksčiau buvo apsvarstytas ir priimtas. Dabar veikiančio įstatymo nuostatas, kuris pabaltiečiams patikrina visų atvykstančiųjų skaičiaus 40 %, numatomas yra panaikinti, ir tai gali neigiamai atsiliepti į pabaltiečių imigrantų skaičių. Šis reikalas ir kiti numatomi pakeitimai paskatino Amerikos Lietuvių Tarybą pasiųsti į Vašingtoną telegramą, išdėstant mūsų reikalavimus ir pasiūlymus dėl svarstomo naujo DP įstatymo projekto. Telegrama pasiųsta sen. Pat McCornan, Senato jur. komisijos ir imigracijos reik. pakomisės pirm., kongr. Emanuel Celler, Atstovų Rūmų jur. kom. pirm., ir kongr. Francis Walter, Atstovų Rūmų imigr. pakomisės pirm.

Arkivysk. J. Skvirecko rastai tremtyje

Naujasis Testamentas, IV laida, 620 — XXIII psl. Stuttgart, 1947. Psalmių knyga. Vertimas lotynų kalbon iš pirmųjų tekstų parūpintas Biblinio „Popiežiaus Instituto profesorius. Vertimą lietuvių kalbon su paaiškinimais parūpino Dr. J. Skvireckas. 521 — XXIX psl. Stuttgart, 1949.

Psalmių knyga be komentaru. 223 — XIX psl. Stuttgart, 1949. Naujasis Testamentas. Apaštalių laišakai. Su plačiais komentarais, per 700 psl. (Spausdinamas) Dievo Motinos pasirodymas Fatimoje ir ko ji laukia iš mūsų. Išvertė J. Skvireckas. Per 400 psl. (Spaudoje)

Novenos į šv. Kazimierą. Stuttgart, 1949.

Ganytojiškėji laišakai tremtyje esantiems lietuviams. Kad renkama

ALT telegramoje iškeliama šie naikinti įstatymo nuostata, reikėsi reikalavimai: 1. padidinti išleisčių į JAV-es tremtinių skaičių iki 400 tūkstančių; 2. atšaukti įstatymo nuostata, pagal kurį atvykstantieji tremtiniai įrašomi į atitinkamų šalių kvotas, kurios, ypač Pabaltijo valstybių, jau ir taip yra labai mažos; 3. palikti galioje dabartinio įstatymo pabaltiečių klauzulę, nes tiksliai Pabaltijo kraštais sidūrę kituose Europos kraštuose, ne vien Vokietijoje, Austrijoje ar paglemžti, ir tremtinių grįžimas į Italijoje, nes ir jie yra to paties tuos kraštus dėl ten veikiančio režimo yra visai neįmanomas; 4. pal-

naikinti įstatymo nuostata, reikėsi laujančių iš anksto patikrinti darbą ir butą, patenkinant garantuotojo pasižadėjimu padėti, tremtinių atvykimas, jam surasti darbą ir gyv. palaip; 5. nedaryti skirtumo tarp tremtinių, gyvenančių IRO stovyklose, ar už jų; 6. dabar veikiančio DP įstatymo nuostatus praplėsti ir tiems tremtiniais, kurie yra atleisti iš kitose Europos kraštuose, ne vien Vokietijoje, Austrijoje ar totalitarinio režimo ir II-jo pasaulinio karo aukos.

10.000 dol. lietuviams teemtiniams

NUSISEKUSI RINKLIAVA ČIKAGOJE

Lietuviai tremtiniai, nuvykusieji Amerikon, patiria daug nuosirdumo iš amerikiečių pusės. Lietuvis vardas pasidarė dar žinomesnis po VLIK pirm. M. Krupavičiaus ir VT pirm. V. Sidzikauskio apsilankymo Amerikoje: dabar beveik nerasta žmogaus, kuris nežinotų, kas tie lietuviai, ką jie yra pergyvenę, kiek kenčia nuoskaudos savo pavergtoji tėvynė ir ištremti į Sibirą. Ne tik žodžiais, bet ir darbais amerikiečiai rodo lietuviams daug palankumo.

Illinois valstybės BALFO vajuos komiteto pirmininko adv. A. Olio pastangomis buvo gautas iš Čikagos miesto valdžios feidimas įvykdyti viešai rinkliavai — „Tag Day“ birželio 10 d. lietuvių gyvenamose Čikagos miesto dalyse. Tai pačiai dienai Cicero BALF veikėjai gavo leidimą rinkliavai iš savo miesto valdžios. Per trumpą laiką kolonija sugebėjo tinkamai pasiruošti: rinkliavoj dalyvavo 472 rinkėjos, kurių kotarpe buvo ne mažai ir tremtinių. Rinkliava prasidėjo antstyvą rytą, rinkėjoms išsiskirstius po gatves. Kai kurios rinkėjos net nemokėjo anglų kalbos, bet amerikiečiams pakakdavo pasakyti, kad renkama

lietuviams DP, visų aukojų. Buvo net tokių, kurie tuo tarpu neturėjo smulkių, tai nuedavo ir krautuvę išsikeisti ir rinkėjai atnešdavo savo skiriamą auką. Vienas amerikietis, skubėdamas į darbą, neturėjo prie savęs arti kišenėje pinigų. Negaledamas laiko, pasidėjęs netie laimant ant šalgatvio, atkiet kenčia nuoskaudos savo pavergtoji tėvynė ir ištremti į Sibirą. Ne tik žodžiais, bet ir darbais amerikiečiai rodo lietuviams daug palankumo.

Lietuviai tremtiniai ir darbaivietėse susilaukia daug simpatijų, ypač iš viršininkų. Kai nori gauti darbo, tai pirmiausia klausia, kotarpe buvo ne mažai ir tremtinių. Rinkliava prasidėjo antstyvą rytą, rinkėjoms išsiskirstius po gatves. Kai kurios rinkėjos net nemokėjo anglų kalbos, bet amerikiečiams pakakdavo pasakyti, kad renkama

K. Bružas

JAV žurnalistai apie Amerikon nuvykusius tremtinius

Santykiavimą trukdą kalbos ne mokėjimas. — DP turėjo pagrindo skųstis. — Jie nesiskiria nuo amerikiečių ir tik geri apie juos atsiliepimai. — Neribotos darbo galimybės Čikagoje. — Trūksta ūkininkų

IRO Vyr. Būstinėj, Bad Kissin-gene, birželio 17 d. per DP spau-dos konferenciją apsilankiusieji JAV žurnalistai papasakojo, ką jie yra patyrę apie įvažiavusius į JAV išvietintuosius asmenis.

Mr. Wolly iš Tenunessee pami-nėjo, kad jis turėjęs progos stebėti dviejų atskirų DP grupių įkurdinimą. Abiejų grupių santyki-ai su vietiniais amerikiečiais buvę geri, tik santykiavimą tru-puti trukdą kalbos ne mokėjimas. Pirmosios grupės žmonės buvo puikiai išsilę, bet iš antrosios grupės, kuri pateko į Mississippi, buvo gauta skundų, kurios ištyr-us paaikšėjo, kad DP turėję pa-grindo skųstis. Vienas DP, pvz., buvo pasiskolinęs iš savo šeimi-ninko pinigų baldams pirkti ir turėjęs mokėti net 6% palūkanų.

Mr. Hennington iš New Jersey pažymėjo, kad į tą sritį įvažiuo-ja labai daug žemės ūkio ir pra-monės darbininkų. Esama įsikū-rusių daug atskirų tautinių gru-pių, kaip lenkų, ukrainiečių ir kt. Galima tvirtinti, kad nėra tokios žmonių grupės iš Rytų Europos tautų, kuri 50 km spinduliu apie New Yorką nesurastų savo baž-nių, klubų, bei kitų tautinių in-stitucijų; bet esą, pvz., ukrai-niečių, kurie apie kitus ukrainie-čius nieko nenorį girdėti. Atvykę DP nesiskiria nuo amerikiečių ir niekas atsisuks nepažiūrėti į juos, jei tik jie perima amerikiečių gy-venimo būdą ir formas.

Mr. Martin iš Colorado yra ke-liavęs iš Denver miesto į Vašing-toną aplankydamas keturį štatų DP komisijas ir girdėjęs apie DP tik gerus atsiliepimus. Važiavimas per Jovos valstybę, radęs grupę latvių, kuriuos lankė ame-rikiečiai iš tolimų vietų pasiži-rėti, kaip tie DP atrodo ir kaip jie dirba. Jokių skurtumų tarp amerikiečių ir įvažiavusių DP neradę. Vašingtone koresponden-tas aplankęs tarp kitų ir įvairias bažnytnes tarp organizacijas, iš kurių nėra girdėjęs jokių nema-lonių patyrimų dėl išvietintųjų as-me-nių.

Mr. Jack Bell iš Čikagos pa-minėjo, kad šis miestas esąs ži-nomas mėsos ir grūdų centras prie didžiųjų ežerų, todėl turis neribotas darbo galimybes. Čio-nai yra įsikūrę daug lenkų, ukrai-niečių, vokiečių ir negrų, o pasta-raisais mėnesiais įvažiavę didė-lis skaičius išvietintųjų asmenų. Bendrai paėmus, visas 205 tūk-sančių DP kontingentas yra toks mažas, prieš 150 milijonų Ameri-kos gyventojų, kad jis negalys su-daryti jokios problemos. Kores-pondentas pastebėjo, kad jauni

amerikiečiai nemėgsta gyventi ūkiuose, todėl Vidurnius Vaka-ruos trūksta ūkininkų. Ateiviams DP ūkininkams lengva įsikurti šioje srityje su šeimomis, tik ten-ka priminti, kad čia daug dirba-ma mašinomis, todėl reikia turėti supratimą apie mašinas. Sporto mėgėjams korespondentas pridū-rė, kad Čikaga turi 2-trą iš eilės geriausią beisbolo komandą.

Toliau JAV žurnalistai kėlė kla-usimus DP spaudos atstovams apie jų laikraščius: ar jie turi pasau-lio politikos skyrių, ar tik rašo apie vietinius parapijinius reika-lus, ar mano DP žurnalistai emi-gravę dirbti tą patį spaudos dar-bą ir t. t. Buvo pastatytas klausi-mas, ar DP žurnalistų bendradar-biavimas buvo draugiškas a) su vokiečiais, b) su JAV kariuomene ir c) su JAV karine vyriausybe. Į tai DP spaudos atstovai turėjo atsakyti balsavimu, pakeldami rankas.

Dėi elgesio su emigrantais laivuose

DP spaudos konferencijoj gudų spaudos atstovas išklė klausimą apie labai blogą elgesį su emi-grantais JAV laivuose. Jis gavęs labai daug laiškų su nusiskund-i-mais, kad elgesys esąs labai blo-gas, medicinos priežiūra esanti nepakankama, o ypačiai didelis medikamentų trūkumas. Norėtų

žinoti, kokias teises laivuose turi IRO, palydovai ir ar organizacija yra patenkinta jų atliekamais darbais.

Atsakymams į šį klausimą, IRO zonisinis direktorius Mr. Ryan pas-tebėjo, kad berods didžiausią ne-patogumą sudaro reikalas patiems DP atlikti laivuose įvairius dar-bus. Bet jei DP patys tą darbų nedirbtų, tai jiems atlikti reikėtų paimti į kiekvieną laivą maždaug po 350 žmonių, ir tuo skaičiumi reikėtų sumazinti kiekvieną DP transportą. IRO nėra patenkinta laivų palydovų atliekamomis pa-reigomis ir jiems instruktuoti ruošia mokyklą, kuri netrukus pradės veikti.

K. S.

DP iš ŠVEDIJOS Į KANADĄ

Stockholmas. Iš čia pranešama, jog 60 baltiečių pabėgėlių su 18 tonų „Briljantin“ laivu iš Gote-burgo uosto vėl išplaukė į Kanadą. Pagal pranešimus, policija leidusi laivui plaukti ne daugiau kaip 18 asmenų ir todėl 40 pabėgėlių buvo išsodinta. Kapitonas pareiškęs, jog jis plaukęs į Udderallą prie Ste-nungund. Tačiau, pagal praneši-mus, laivas vėliau pakeltė kryptį ir viename kaimely vėl susisodinęs anuos 40 asmenų nuplaukė. Kaip pranešama, „Briljantin“ keleiviai neturi jokių maisto atsargų, tačiau jie mano jų nusipirkti vienoj ma-žoj saloj.

„Lenkija - nuo Oderia iki Rygas“

LONDONO LENKŲ SVAČIOJIMAI

Visai natūralu, jog sovietų pa-vertusių tautų tremtiniai, gyvenan-tieji laisvame pasaulyje, ne tik kovoja dėl savo valstybinės ne-priklausomybės, bet taip pat jau dabar svarsto planus išvaiduoti Tėvynę atkurti ir būsimai ne-priklausomai valstybei valdyti. Protiną ir logišką, kad įvairių tautybių tremtiniai, siekdami to paties tikslo, veikia sutartinai. Šis faktas ypatingai pabrėžtinas, tu-rint galvoj tremtinių politiniuose sluogsnuose tam tikro atgarsio ra-dusią intermariumo idėją. Tačiau kartais kai kurių tautų tremtinių politiniai organai praskleidžia savo paslapčių dalį, iš kurių matyti, jog jie ir jų atstovaujama trem-tinių masė ne tik nesistengia siekti demokratinio bendradarbiavimo, bet dar savo fantastiškas sovini-s-tiškas planais užkerta kelią ben-dradarbiavimui ir atseit.

Neseniai, švelniai tariant, keistų

pretenzijų į Lietuvos teritoriją reikėdė gudų tremties politikos vai-ruotojai. Gį dabar lenkai, užmiršę ar sąmoningai nekreipdami dėme-sio į demokratinių tautų apsispen-dimo principą, rodo aiškiai gro-buoniškas ir soviništes tenden-cijas.

Muenchene išeinantis savaitras-tis „Echo der Woche“ perleis sa-valtės numery 18, jog „lenkų egziliinis prezidentas Augustas Za-leskis pasistengė Stalino kursą Oderio-Neisės linijos ir Balticu-m atžvilgiu pralenkti.“ Laikraštėje rašoma: „...dabar Londone įsi-teigė naujas lenkų parlamentarinis organas „Lenkų Tautinė Taryba“. Taryba, kuriai priklauso tautiniai demokratai, socialistai ir krikščio-nys demokratai, pirmininkauja bu-vęs Lenkijos pasuntinis JAV Ty-sius Filipovič. Atidaromojo posė-džio svečių tarpe buvo ir egziliinės vyriausybės atstovas socialistas Tomasevskis, kuris savo kalboje pareiškė, jog kova už demokratinę nepriklausomą, nuo Oderio-Neisės linijos iki Rygos esančią Lenkiją bus varoma ir toliau.“ Mūsų kai-mynų norai aiškiai pasakoti ir ko-mentaryti nereikalinga. Visiškai teisingai pastebi straipsnelį baig-damas minėtas vokiečių laikraštis: „Latviams ir lietuviams kažin ar patiks, kad jų kraštai be nieko ir niko bus deklaruoti kaip priklaus-ajai laisvajai Lenkijai.“

Apskritai, šis faktas praleistas pro pirštus, nors į patyrimo žino-mę, jog bet koks reaguojamas kažin ar atneštų vaisių. Tačiau šia pro-ga vėl atsimita tų pačių lenkų taip propaguojama intermariumo idėja. Atrodo, jog lenkai ir inter-mariumą supranta ne kaip laisvų valstybių demokratinių principais besitvarkančią federaciją, bet kaip prievarta sujungtų valsybių są-jungą su sostine Varšuva.

A. Erdvilas

Skundikai bus demaskuojami

Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Centro Komitetas dažnai pasie-čia žinios apie skundus, kuriuos mūsų tremtiniai siunčia įvairioms globaljančioms įstaigoms.

Patirta taip pat, kad šie skundai dažnai fabrikuojami, suvedant asmenines sąskaitas. Pasitaiko, kad tremtinys, išvykdamas iš Vokie-tijos ar jau būdamas užjūrio kraštuose, norėdamas atsiskaityti su savo asmeniniu priešu, rašo skundą, paremtą vien keršto motyvais, kurio turinys visiškai neatitinka tikrovės.

Mus globojančios įstaigos ne kartą priminė tremtinių atstovams apie didelį nepagrįstų skundų kiekį ir reikė savos nusistebėjimą tokiais skundais.

Netenka aiškinti, kad skundai, paremti asmeniniais išskaičiavi-mais, yra žalingas veiksnys. Kiekvienas civilizuotas žmogus turi su-prasti, jog toks nepagrįstas skundinimas yra žemos, nekultūringos bei mažai civilizuotos asmenybės pažymys. Tai kenkia mūsų ben-druomenei, laikinai trukdo be pagrindo apokūstems tremtinjams emigraciją ir apskunkia įstaigų darbą. Tokie nepagrįstų skundų rašaisvos, keldami nerimą mūsų tremtinių tarpe, varo pragaigintą darbą, užmiršdami esą lietuviai, tuo pasitarndami tik mūsų tėvynės priešams.

Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Centro Komitetas yra susi-rūpinęs šia taip žalinga ir negražią ydą iš mūsų bendruomenės nasi-tarpo išrauti ir darys visus galimus žygius skundėjams demaskuoti. Be to, visų žinomų melagingų skundų vardus ir jų dabartines gyvenamąsias vietas, neatšivėlgiant ar jie dar yra tremtyje ar jau įsikūrę, už perdėtų žinių sklaidimą skelbs visos pasaulio lietuvių spaudoje, kad visi lietuviai žinotų, su kuo turi reikalo ir galėtų nuo tokių žemos moralės žmonių apsisaugoti.

Šia proga pranešama, kad vienoje stovykloje vienas skundėjas buvo demaskuotas, už melagingą skundą mus globojančių įstaigų jam atimtas DP statusas ir jis bus grąžintas į tarybinę Lietuvą.

LTB Centro Komitetas.

Žilagalvis Būtovo klebonas

NEUZMIRŠTINI, KURIE MUS SUNKIOMIS VALANDOMIS PRIĖMĖ

Kam anomis baisiomis bėgimo dienomis teko keliauti per Bueto-vą, Pomeraniją, tas gerai prisie-mena žilagalvį šios vietos klebo-ną, kuris labai nuosirdžiai rūpi-nosi ne tik lietuviams pabėgėliams, bet ir jų arkliams ir vežimais. Kur tik būdavo reikalinga pagalba, vi-sados atsiradavo įsiai, lyg ko-kios geros dvasios priesiuostas. Ir visur padėdavo: apsišioti, darbo susieškoti, iš Arbeitsamto ištrūkti ir kt. Jis daugiausia ir rūpinosi lietuviams, nes jo manymu, jais niekas nesirūpino. Savo parapijos salę Deutschristerstr. 40 buvo pa-saęs gyventi tik lietuviams, ku-rie čia galėdavo keltų dienų pu-silėti. Atėjus šalčiams, salę ap-kiūdendavo savo anglimis, nors tuo tarpu šaldavo. Savo ma-žoje bažnytelėje buvo įvedęs lie-tuviškas pamaldas su lietuviškais

ispirndėte emigruoti. Gaila! Aš vis dar tikėjau, kad mano suvar-gusti tėvynė suteiks jums egzis-tenciją, saugumą ir laisvę. Bet mes raminkimės: absoliučiai vis-kas yra Dievo numatyta. Viskas, ką aš jūsų tautiečiams padariau, nedaug tereikiša, pagaliau, juk ir jūs patys kartu dirbote. „Čia jis linki Dievo paramos ir dar nenu-rimęs teiraujasi, kur gyvena ir ką dirba anie trys lietuviai bro-liai, į Buetovą atvykę gerais ar-kliais, kuriuos jiems SS ir SA norėję pavogti. Jau baigdamas laisšką, jis įdėda spaustuvės da-žius tebekvepenciją iškarpa iš vo-kiečių „Neuer Westfälischer Ku-slier“, kurioje jo raudonu piešu-tu pabrėžtos eilutės, paimtos iš patų tuo tarpu šaldavo. Savo ma-žoje bažnytelėje buvo įvedęs lie-tuviškas pamaldas su lietuviškais

Pabaltiečių bičiulis kun. W. Genge

pamokslais. Pamaldas čia laiky-davo kunigai Radžiūnas ir K. Pe-trauskas. Net ir choras buvo ten suorganizuotas, jam remiant

Tas geradaris Bueto-vo klebo-nas — tai kun. Walter Genge, kuris, bolševikams artėjant, pats emigravo iš savo parapijos, at-sidūrė vakarinę Vokietiją ir, Pa-dėborno vyskupijos pavedimu, dabar rūpinasi pabėgėlių vokie-čių dvasiniais reikalais. Savo lai-ske, tik ką rašytame vienam lie-tuviui mokytoju, jis sako: „Aš džiaugiuosi galėjęs pabėgti iš ko-munistinio krašto“, o sužinojęs apie vykstančią lietuvių emigra-ciją, sako: „Jūs sakote, kad ap-

Senasis Bueto-vo klebonas Wal-ter Genge ne tik rūpinosi pabal-tiečiais, kai jie suvargė ir jie poilsio dienų dienas keliavo iš savo tėvynės nuo raudonojo tero-ro, suteikdamas jiems šilto valgio ir apkūrinę patalpą; jis ir dabar seka žinias apie gyvenimą jų tėvynėje ir jaudinasi visu kuo, kas ir mus jaudina.

Tegu kartais ir nemaloniai pri-siminsime Vokietiją, kurioje pa-tyrėme viską ir visaip, tačiau, iš jos išvykdam, neturėtume pa-miršti tų, kurie mus sunkiomis valandomis priėmė geru žodžiu ir dosnia ranka. O Narkėlinaitė

Galimybės imigruoti Prancūzijos

DP spaudos konferencijoj bir-želio 17 d. atvykęs iš Zenevos įkurdinimo valdininkas Mr. Gurbski padarė pranešimą apie imi-graciją į Prancūziją. Jis pažymė-jo, kad imigracija į Prancūziją yra labai nepopuliarus dalykas, bet įkurdinimo skyrius Zenevoje mano, kad ne visiems DP pavyks išvažiuoti į užjūrio kraštus; be to, turima žinių, kad ne visi esą pa-tenkinti užjūrio kraštais. Žmo-nėms per 40 metų amžiaus pra-stai labai sunku priprasti prie svetimo, ypač šiltųjų kraštų, kli-mato. Kadangi iki kitų metų bir-želio mėn. IRO turės užbaigti sa-vo darbą, tai esama pavojaus, kad daugelį DP teks pasiškiti Vokietijoje. Mr. Gurbski patarė ūkininkams vykti į Prancūziją, ypačiai asmenims su didelėmis šeimomis, nes sąlygos esančios

geros. Atvykusiems suteikiamos visos prancūzų žemės ūkio dar-bininkų teisės. Beto, ateivis gau-na teisę net iki trijų kartų keisti savo darbovietę. Važiuoją dirbti žemės ūkyje gali išsivežti visa, nors ir didžiausia, šeima. IRO Pa-ryžiaus skyrius rūpinsis išvaži-a-vimais į Prancūziją, o sugrįžu-siems į Vokietiją bus paliekamos DP teisės.

Zuralistams pareiškus abejonę, kad sugrįžusius iš Prancūzijos darbininkus gali ištikti toks patis likimas, koks ištinka grįžtančius iš Belgijos angliaklusius, Mr. Gurbski pastebėjo, jog į Belgiją įmisruvusiems darbininkams ne-buvo IRO davus jokios garanti-jos, kad jiems bus paliktos DP teisės, jei jie grįžtų į Vokietiją. K. S.

Mes kartojame ir kartosime, kad pasaulis viena karla pamalytu

Pabaltiečiai vieningai protestuoja prieš sovietų deportacijas

1941 m. birželio 14 d. išvežimų į Sibirą protesto mitingas Schw. Gmünde. Kalba B. Mašalaitienė, Baltijos Moterų Tarybos prezidentė. Transparencija trimis kalbomis įrašas: „Protestuojame prieš žudynes ir deportacijas, sovietų vykdomas Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje“.

Visose lietuvių, latvių ir estų tremtinių stovyklose Vokietijoje, Austrijoje ir kitur pamaldomis, susirinkimais, paskaitomis ir protesto rezolucijomis ryžtingai paminėta birželio 14-oji. Svarbiausias minėjimo punktas buvo Schw. Gmündė. Prieš trejetą metų susikūrusi Pabaltijo Moterų Sąjunga, kuri yra narė pasaulinės moterų lygos, kasmet rengia birželio 14-tos dienos — išvežimo bei išstėmimo — minėjimą. Pirmasis metais po sąjungos įsikūrimo šią šventę surengė estės, pernai latvės, o šiemet — lietuvės. Į Schw. Gmündę, kur yra dauguma šios sąjungos lietuvių tarybos narių, ir suvažiuo birželio 14 d. mūsų pajūrio tautų tremtiniai kartu paminėti savo išstėmtųjų į Sibirą, žuvusių nuo raudonojo teroro ir kartu pareikšti protesto prieš daromą šioms tautoms skriaudą, prieš sistemingą jų naikinimą, priimti rezoluciją, kurios bus išsiuntinotos viso pasaulio moterų sąjungos vienetams.

Didelėje stovyklos aikštėje, Schw. Gmündėje, buvo pastatyta tribūna su visų tautų vėliavomis, o šalia iš abiejų pusių, kiek toliau, du altoriai: katalikų ir protestantų. Šios šventės prasidėjo pamaldomis už mūsų žuvusius ir mirusius išstėmtus. Katalikų ir evangelikų kunigai tuo pačiu metu atlaikė atitinkamas pamaldas. Prie katalikų pamaldų vietos buvo parengtas gedulingas katalafas, su juodu karstu, uždengtu trispalve tautine vėliava. Kun. Alf. Sušinskas pasakė pritaikytą pamokslą apie kančią ir vargo kelius, o stovyklos klebonas kun. J. Korsakas, apsuptas gedulingos asistos, atgiedo Libera.

Po gedulingų pamaldų visų tautybų minia susirinko prie tribūnos su plakatais ir su organizacijų vėliavomis. Ponia Mašalaitienė, lietuvių moterų tarybos valdybos narė prie Pabaltijo Moterų Sąjungos, pasakė atidaromąją kalbą. „Jau devinti metai, kalbėjo ji, kaip mes šaukiamės teisybės, bet mūsų balso niekas neišklaus. Mes kartojame ir kartosime, šaukėme ir šauksime, kad pasaulis vieną kartą pamatytų, kaip sovietų viską naikinantį mašiną rieda per tūkantis ir laisvę mylinčias Pabaltijo tautas.“ Ji kreipėsi į visas pasaulio moteris, kurios šio karo metu taip pat daug kentėjo, kad bent jos suprasgtų šią tautų kentiančias mo-

tinias ir joms padėtų, padėtų teisybei įsiviešpatauti šiuose kraštuose; kad visos konferencijos, kuriose tiek daug kalbama apie žmoniškumą, vieną kartą jį padarytų realiu dalyku. Estių moterų vardu kalbėjo p. Lelte, latvių p. Erdmanis Endzina. Po to ilgo kas kalbas pasakė kiekvienos tautos atstovai vyrai.

Estų vardu kalbėjo buvęs karo ministras p. Holberg. Jis priminė sovietų okupantų sistemingą ūkio likvidavimą ir kvietė visus turėti viltį ir tikėti į teisingumą, „nes tie, kurie nebentena vilties, kalbėjo p. Holberg, nebentinka kovai. Mes turime kovoti, kol ateis mūsų laisvės diena.“ Latvių vardu kalbėjo dr. Asars, latvių stovyklos komiteto pirmininkas. „Jau vienas trečdalis mūsų tautos išnaikintas. Mūsų kraštuose prievartaujamos sielos ir kūnai, išvežami mūsų brangiausi žmonės vergų darbams į tolimąją Rusiją. Mes meldžiame Dievą, kad pasaulio vyrai, kurie laiko rankose Evangeliją, pamatytų, kokios kruvinos rankos tu, su kuriais jie draugis-

kal šnekasi ir jiems pataikauja“. Jis šaukėsi į pasaulį, kad gelbėtų šias tautas, nes paskui gali būti per vėlu. Po estų ir latvių kalbų buvo sugiedoti tų tautų himnai.

Lietuvių visuomenės vardu kalbėjo Schw. Gmündės stovyklos komiteto pirmininkas dr. J. Grinius. „Mes tikime, kad vieną kartą ateis teisingumo valanda ir bus baudžiami visi karo kaltininkai, kada ne dešimtis, ne šimtai, bet

tūkstančiai tūkstančiai liudininkų iš Pabaltijo kraštų stos prieš aukščiausią pasaulio tribunolą ir paliudys apie dūrį negirdėtus istorijoje nusikaltimus prieš žmogiskumą, apie skriaudas, kurias padarė mūsų tautos sovietiniai okupantai. Čia susirinkome šio teisingumo reikalaujanti, kalbėjo dr. J. Grinius, kad ir tikrieji karo kaltininkai susilaikytų teismo, susirinkome savo reikalavimo palaidyti ir viešai pareikšti protestą. Protestuojame prieš žiaurības, prieš Maskvos komunizmą, prieš jo primestą diktatūrą, prieš mūsų gaus nuvertinimą ir pavertimą jo mechanizmu, prieš materializmą, kuris užmuša žmogaus dvasią.“

Po ugningos dr. J. Griniaus kalbos buvo paskaitytos rezolucijos, kurios išsiuntinotos viso pasaulio moterų sąjungoms. Jose pareiškiami protestai prieš daromą mūsų tautoms skriaudas, prieš žudynes ir neteisėsybes bei visokių žiaurumų, prieš samoningą ir suplanuotą Pabaltijo išnaikinimą, jo kolonizavimą rusais. Jos kreipiasi į viso pasaulio mo-

teris, kad jos budėtų, kad savo motiškumu ir meile gelbėtų pasaulį, nes jam gresia didelis pavojus būti sunaikintam tos pačios viską triukšinančios sovietinės masinės.

Išvežtųjų minėjimas buvo baigtas Lietuvos himnu. Šiuose iškilinėse dalyvavo ir visų kalbų klausėsi vokiečių spaudos atstovai.

A. D.

KANADOS BALŲ FEDERACIJA

Torontas. Susitarus su latvių ir estų centrinėmis organizacijomis, visų trijų tautybių veiklai derinti ir organizuoti bendra akcija dėl pavergtų tėvynių laisvinimo, yra sukurta bendras pabaltiečių organas, angliskai pasivadinęs „Baltic Federation of Canada“. Ji sudaro 15 asmenų — po penkis nuo kiekvienos tautybės. Jo būstinė Toronte. Globėjais pakviesti visų trijų respublikų generaliniai konsulai, kurie taip pat reziduoja Torante. (Kanados Liet. S. Biul. (19. 5. 49)

J. FELDMANIS LATVIJOS PASIUNTINYS VAŠINGTONE

Vietoj mirusio Latvijos pasiuntinio a. a. Alfredo Bilmanio, vėlonies vietoje paskirtas J. Feldmanis, ilgus metus buvęs Latvijos pasiuntiniu Šveicarijoje. Pastaroju metu jis dirbo IRO centre Zenevoje. J. Feldmanis visuomet buvo laikomas nuosirdžiu Lietuvos draugu ir bendradarbiavimo šalininku. Šiom dienom jau jo laukiamas nuvykstant į Vašingtoną, kur ligi šiol, mirus Dr. Bilmanui, Latvijos pasiuntinybę globojo A. Dinbergs. (E)

Pasigedo lietuviu Dievo Kūno procesijoje

Augsburge išėnas krikščioniškos kultūros ir socialinės politikos laikraštis „Augsburger Tagespost“, aprašydamas šiu metų Dievo Kūno procesiją Augsburgu, tarp kitko rašo: „Lietuvių, kurie pernai, ypač moterų su tautiniais rūbais taip garbingai ir labai gražiai pasirodė, šiemet trūko, nes dangelis lietuvių katalikų jau iš Augsburgu išvykę“. Tai dar kartą patvirtina faktą, jog kultūringi lietuvių pasirodymą sveikintumai ilgai atsimena ir gražiai pamini.

Paulius Jurkus

VIENO AUKSINO ISTORIJA

Broliai stovėjo būrely prigulę prie sienos ir, siaubo apimti, žūrėjo į mažąją šviesą. Jie tikėjo, kad šią akimirą grįš vienuolyno viršininkas ir juos išgelbės. Bet niekas nevežė patrankų, nešaudė nuo aukštumelių į miestą ir neįėjo priešų.

Pradėjo mūryti paskutinę angą. — Nikodimai, skubėk! — susuko dedama plyta.

Brolis žvelgė į tamsią erdvę, išsigandusius vienuolių ir mažąją šviesą. Drebejo visas kūnas, o vidaus balsas ir dedamos plytos šaukė:

— Atiduok! Gal išgelbėsi broliai. Atiduok! Bus tau lengviau, jei pripažinsi. Jūs liksit mirčiai ir badui... Ir kaip tu pasiteisinsi šv. Antanui?...

Mūre bėpaliko tik vienos plytos skylė. Balkšva šviesa krito iš erdvės bažnyčios, virpė atsisveikindama lūkuriauo ir virpėjo grindų dulkėse. Sužiuro broliai į šią šviesos pirštą ir sudrebėjo.

— Nikodimai, skubėk! — blaškiausi abite ir norėjau iškristi, kad mane pastebėtų. Si akimirka gali pateisinti visą mano gyvenimą. Pasigalėkite mane, nebūkite tokie kietaširdžiai. Juk tik akimirka, ir jūs būsite laisvi arba mirčiai pasmerkti. Nikodimai.

Nikodemas pribėgo prie skylės, kur vaikščiojo kareiviai. Sie rūtūs pažūrėjo į brolį, ir Nikodemas suklupo prie mūro, visas suprakaitavęs ir išvargęs.

Plyta nukrito dundėdama ir nukirto paskutinį šviesos pluoštą.

— Broliai likosi požemy tamsai ir mirčiai.

Drebėjau. Jei būčiau galėjęs verkti, būčiau stūgtautė stūgavęs, ežerus, marias priverkęs. Kaip niekas manęs nesuprantai! Prisipažinusi, keikiau save, kam nešu žmonėms nelaimės ir mirtį, kam dėl manęs mylimoji atsisako mylimojo ir pasirenka mane, kam dėl manės atsisako gyvenimo ir mirtį pasirenka?!

Kur šiuose požemiuose mano saulė, žmonės? Ir aš turėsiu būti su mirusiais per nepabaigiamus amžius. Taip bijojau savo jaunystėje ir žibėjime žengti į kapą, apdulkėti ir būti užmirštas!

Didysis požemių miegas

Užmūryti broliai žinojo, kas jų laukia. Tylūs ir sustingę vaikščiojo pasieniais, susitikdami vienas su kitu ir nesikalbėdami. Tarytum laukė jie, kad grįš jų virtininkas su kariuomene, juos euras ir išvaduos. Bet niekas neardė mūro. Dada klupo visi ant žemės ir kalbėjo:

— O gerasis Viešpatie, tavo mažiausioji tarnai laukia tavo veido...

Jie giedoję šventas giesmes valandų valandomis ir nežinojo, kada prasidės diena ar naktis. Bet niekas negirdėjo jų balso.

Greit atėjo badas. Nutilę slinko vienas paskui kitą, kaip eldavo kadaise į bažnyčią, ir darėsi vėnemesni. Badas silpnino kojas, rankas, ir kalbėti jau buvo sunku.

Tada Nikodemas vidus vėl sukiolo. — Pasisakyk broliams, pasisakyk, juk tu mirsi...

— Dar ateis išsigėdėjimas... Tik kantrybės, mes suras... Broliai slinko aplink ir kuždėjo: — Už ką, Dieve, žandai, kas iš mūsų tau nusidėjo?

Brolis Nikodemas netelėšlėikė ir suklilo:

— Aš! Aš nešiojuos su savim aukšinį pinigėlį...

— Teatleidžia tau Viešpatas, — atsakė broliai.

Nikodemas puolė žemės, pabučiavo grindis, visas drebejo ir meldė. Jis prašė brolių jam dovanoti, gal būtų jo pinigėlis išgelbėjęs, ir staiga nutilo.

Priejo broliai, palietė jį, kad keltųsi, nes tokia Viešpaties ranka, bet jis — nesikėlė. Mažai akimirka nutilo visi požemiai.

— O Viešpatie, — kalbėjo broliai, — tegu mūsų vargas atperka mūsų visų nedorybės, tegu... O sesuo mirtie, geroji šaltoji sesuo, kurią sutvėrė mūsų Viešpatas, kad tu mus nuvestum į rojų, ateik ir būk su mumis, idant galėtume garbinti Dievą. O mirtie, sesule, būk mums maloni ir nekankink mūsų labiau, negu mes galėsime išverti.

Išgiedojo visas psalmes, noktur-

nus, kuriuos mokėjo mintinai, ir kėlėsi nuo žemės, vienas į kitą pasimerdami. Tamsioje įsėjkojo vienas kito, vadino vardu, bučiavo, atspirė už visa, kas gyvenime negero tarp jų nutiko, ir atsisveikino. Išbučiavo ir numirusįjį brolį, pasimė drauge su savim ir sustoję pasieniais, susikabinę vienas su kitu, kad visus ratų būdintūs.

Nutilo didelė ir sunki tamsa. Retkarčiais išgirdavo tik prislopintą dūsavimą, ir pamazėliais visa tilo, tilo...

Pajutau, kad esu palikęs vienas, o mano broliai nuėjo pas šventąjį Antaną.

Ką veiksiu čia? Su kuo kalbėsio, kaip gyvensiu šitoje didžioje naktinėje. Tyla sunkėsi į mūrus, ir viskas mogo ilgam nesibaigiamam miegui. Ir aš pats užmigau. Retkarčiais išgirdavau silpną mūrų drebejimą. Tai graustinis nešė pavasarį. Ir tai buvo visa, ką galėjau girdėti. Įpratau miegoti ir nieko negalvoti. Ar ne vistik. Juk mano gyvenimas beprasmiškas, juk amžinas ir tylus mano ir mano brolių miegas.

Sudūlėjo vienuolių drabužiai ir kartą abite sujudėjau. Norėjau ap-

Pasiliekančiuju reikalu

Dveji rūpėsčiai kankina šiuo metu tremtinis: emigruojančių emigracija, o negalinčius emigruoti tolimesnė jų globa. Savime supranta, kad daug liūdnės padėtis yra šių pastarųjų, t. y. negalinčių emigruoti, juoba, kad jie yra arba ligonys, arba seni ir nedarbingi žmonės. Šių žmonių nuotaika šiuo metu ypač prislegta, matant, kaip visi sveikieji emigruoja, palikdami juos nežinomam likimui. Tiesa, žadama jiems valdinė IRO globa, bet tokia valdinė globa, suprantama, tegali būti pusiau globa. Visi liekantieji yra susirūpinę, kad ir savieji jų neapleistų, neužmirštų, nepalikėtų svetimųjų malonei ar nemaloni.

Iki šiol daugiausia šių nelaiminųjų — ligonių, kalinių šiaip ir vargą patekusių žmonių reikalais rūpinosi prie L. R. Kryžiaus veikiantieji moterų komitetai. Moterys čia dirbo tą tikrąjį galtingumą darba: lankydavo ligonius, švenčių progą nunešdavo dovanėlių, sušelpdavo maistu, jei tik juo kur gaudavo; kur daugiau būdavo lietuvių, suruošdavo kokį koncertą ar paskaitą. Bet dabar ir šie moterų komitetai yra, nes jų nariai taip pat emigruoja. Atsitiktinai sutikau Muencheno Rajoninio Moterų komiteto pirmininkę p. Emiliją Vaisnoraitę. Ji dirbo tame komitete visą tremties laiką. Nesimokė jokio naujo amato, nesimokė anglų kalbos, nes neturėjo kada — visas savo jėgas ir laiką skyrė komiteto reikalams. Bet dabar ir ji, kaip ir jos bendradarbius, yra jau perėmimojo stovykloje. Ji lanko dar ligonius, bet šie jaučia, kad greitai jos nebematys. Liūdnos nuotaikos prisilgė pasakoję p. Vaisnoraitę, kad kiekvienas ligonis pastikdamas ir atsiveikindamas vis tą patį klausimą stato: Kas toliau mūsų globos? O atsakyti jiems į tai nieko negalima.

Kyla liūdnas klausimas: nejaugi taip viskas ir bus palikta Dievo valiai? Juk lieka dar centrinės ir provincinės L. R. Kryžiaus įstaigos, tautiniai komitetai, tautinės parapijos stovyklose, lieka dar daug kunigų, negalinčių emigruoti, žodžiu, liks dar lietuvių ir krikščionių. Nesimokė tikėti, kad šie liekančių ar negreit emigruojančių negalima būtų suorganizuoti pagalbos tiems, kurie tos pagalbos labiausiai reikalingi. Bet, žinoma, reikia kad kas tuo darbu rūpintųsi, jam toliau vadovautų. Jei seni komitetai yra, reikia kurti nau-

jus; jei negalima pastovesnių, tebūnie nors laikini; jei ir tokie negalimi, gal tada reikėtų kreiptis į parapijos vadovus, kapelionus, kad jie, apeliuodami į tėvynės ir artimo meilės jausmus, organizuotų pagalbą ir globą liekantiems ligoniams ir aplamai tos globos reikalingiems. Tiek kunigams, tiek pasauliečiams būtų dar gera proga darbais rudyti savo tėvynės ir artimo meilę.

Ta pati p. Vaisnoraitė pasakojė, kad yra ligoninėse ligonių ir sanatorijose besigydančių džiovininkų, kurie nusiskundžia maisto stoka ar jo kokybe. Atsigaunantiems organizmams geras ir pakankamas maistas yra pagrindinis vaistas. O jo kartais trūksta.

Vienos tremtinių šeimos „kambarys“ niūriame ir tamsiame pastogės kampe. Jau ketveri metai kai ankštumas kampeje reikia gamintis valgi at elektrinės plytelės, grįžus iš darbo laisvalaikį praleisti ir išsėti nakti.
Foto Daugėla

Skundai prieš tariamuosius DP ūkininkus

Vašingtonas. AP pranešimu, DP Komisija Vašingtone svarstanti visą eilę skundų, pagal kuriuos kai kurie iš Europos ūkininkais atvykę DP yra kaltinami vos mokėjęs dar daug kunigų, negalinčių emigruoti, žodžiu, liks dar lietuvių ir krikščionių. Nesimokė tikėti, kad šie liekančių ar negreit emigruojančių negalima būtų suorganizuoti pagalbos tiems, kurie tos pagalbos labiausiai reikalingi. Bet, žinoma, reikia kad kas tuo darbu rūpintųsi, jam toliau vadovautų. Jei seni komitetai yra, reikia kurti nau-

jų kelių simų ukrainiečių tarpe ir medicinos studentas, veterinarijos gydytojas, grožio salono specialistas ir kitokij „baltaramių“. Panašūs skundai ateina iš kitų valstijų.

Į tai reaguodamas, komisijos įkurdinimo valdininkas J. Chasė

pareiškė, jog skundai tepaliečia tik menką dalį iš 31,772 DP bendro skaičiaus. Vienam reporterui Chase pasakė, jog šie sunkumai bus greit nugalėti, o daugumas perna atvykusių tremtinių „dirba stebėtinai gerai“.

Jei išryškėja, kad jie yra „baltarankiai“, ar keletą savaidžių padirbę jie persikelia gyventi į miestus, jokios jėgos priemonės ryšium su tuo negali būti naudojamos prieš juos ligi tol, kol jie nėra įvykę kokio nors viešo nusikaltimo. (S&S)

Jie ejo tolyn ir tolyn ir pasiekė mano brolių. Pašvietė ir jo įdubusias akis ir rado liūdesį ir skausmą.

— Žiūrėkite, koks liūdnas veidas... — kalbėjo vienas. Atėjo draugai ir mane užmynė kojomis. Cyptelėjau aiškiu metaliniu balsu. Pašvietė ir grindis ir pamatė.

Auksas! — sušuko.

Buvau vėl žmonių rankose. Tiek metų jų nemačiau! Jie žiūrėjo į mane, į broliuką ir viską suprato. Jie buvo gudresni ir mokytesni už tuos, kuriuos paskutinį kartą mačiau.

Pas naujuosius žmones

Išnešė į saulę. Nutvieskė malonūs spinduliai ir pajutau šilumą savyje. Galia vėl gyventi ir būti šilumoj.

Per mano viršų skrido, rodos, tie patys paukščiai, kuriuos aš palikau, žvilgė tie patys namai, bet žmonės buvo kiti. Kitaip dėjė į kitą kalbėjo, bet aš supratka, kad jie kalba ta pačia kalba, kaip ir mano kadaise suktikieji. Ir kokie jų malonūs veidai, švariai nukusti, šypsoi vienas kitam, ir nebenešioja nei ka-

Lietuviai Anglijoje prasigyvena ir perkasi namus

Kad J. Varciaus straipsnis („Ziburių“ Nr. 54) nesuklaiddintų D. Britanijoj gyvenančių lietuvių, pats dabar tenai gyvendamas ir dirbdamas, norėčiau pridėti bent trumpą paaiškinimą.

Nesigintjame dėl nuomonės, kad Kanadoje geresnės perspektyvos, kaip Anglijoje. Ir mes taip linkę manyti. Bet — visur gėro, kur mūsų nėra, be to, „keliauti toliau“ pradeda tapti lyg ir mūsų charakterio bruožas.

Netiesa, kad britų įstaigos būtų padėjusios ar skatinusios iš šio krašto išvykti. Netrukė — daugiausia galima pasakyti. Didėniam keliautojų skaičiui atsiranda, trūkdamai prasdėjo, ir jau keletas mėnesių, kai durys užsudarė: išvykti gali tik pas artimus gimes arba turintieji kapitalo ir patyrimo savarankiškai verstis Kanados žemės ūkyje. Kelionės išlaidos gal ir nesudarytų sunkumų: 50 svarų kiekvienas viengūgis galėjo susitaupyti.

Tiesa, Anglijoje mes pasigendame pilnos laisvės darbu pasirinkti. Čia kencia specialistai. Eiliniai darbininkai be apskurimo ir kalbos mokėjimo jau ir dabar maža kur įmanoma patekti. Nedžiugina ir perspektyvos, nors socialinio draudimo taisyklės neleidžia žūti nė vienam, net ir ūkinės krizės metu.

Negalima sakyti, kad Anglijoje gyventi būtų taip bloga, kad reiktų iš čia keltis. Perkamės ir mes

namus, nemažiau kaip Kanadoje. Beveik kiekvienas viengūgis, dvejus metus labai taupęs, čia galėjo pirkti namus. Įmokama 20%, paskui išimokant labai lengvomis sąlygomis: po 5 svarus per mėnesį. Ogi netapati, — nesvarbu, koks uždarbis, — išiešti pajėgiam. Metalų fabrike dirbęs vyras per metus į rankas gavo 400 svarų, o metui gale jis dar skolos turėjo. Hotelio valytojas gi iš mažo atlyginimo per dvejus metus pasidėjo bankan 300 svarų ir šiandien pats vienas gal pirkti namus. Ir perkame ir pirsime! Jei vyriausybės išplės mažesnių ūkių skatinimo programą, pirsime ir ūkius. O kuriam gi krašte ūkininkui geresnės perspektyvos, kaip Anglijoje?

Daugiausia pareina nuo atskiro žmogaus pastangų kabinintis į gyvenimą. Labiausiai skundžiasi tas, kuris išgeria, pakortuoja, per dvejus metus neįmoko susikalbėti angliškai. Tokiam visur bus sunku. Tikrai nelengva yra ir tiems, kur su gausenėmis šeimomis. Bet ar ne visur tas pats?

Didžiausias inteligentijos nuobūmis nejuoda darba dirba kaip tik Anglijoje, ne Kanadoje ir ne JAV. Mūsų gydytojai jau dirba ligoninėse, savo specialybę, kas pradžioje atrado neįmanoma.

Taigi iš Anglijos į Kanadą tuo tarpu nesikeliama. Jeigu norėtume, bent tuo tarpu negalėtume. J. D.

Lietuvių Tremtinių Draugija Cikagoje

Tremtiniai — gajus elementas. Kad ir nustoja DP atspalvio, tačiau tiek metų suaugę su tremtinio dalia, atsidūrę laisvoje JAV šalyje, vėl to paties likimo suvedami į vieną organizaciją. Jau prieš kurį laiką ėmusi veikti Lietuvių Tremtinių Draugija Cikagoje š. m. gegužės mėn. įregistravo Illinois valstybės sekretariate ir gavo juridines veikimo teises. Pati draugija yra kultūrinio pobūdžio. Iki šiol jau pirminkavo energingas p. Šimaitis.

Birželio 12 d. Cikagoje „Vyčių“ salėje įvyko tos draugijos visuotinis susirinkimas išrinkti savo vadovybę pagal vietinių draugijų įstatymus. Dalyvavo per du šimtus asmenų, kurie išsivaldavo dar neatrodo amerikoniškai, laikui dar nesprędus jų pakeisti. Ir pačiame susirinkime jautėsi įprastinė lie-

tuviška dvasia. Tik viešais bufetais ir gatvės vaizdas priminė, kad čia jau ne DP stovykla, bet laisvo ir savarankiško gyvenimo kraštas.

Aptarę įvairius reikalus, pasisnėkėviare, pasivažiavę, susirinkimo dalyviai išrinko Draugijos vadovybę. Į valdybą išrinkti: kun. Stasys, Kleiva, Kazakaitienė, Linukas ir Taurulis. Į garbės teismą išrinkti konsulas Daudžvardis, Skipitis, Daildydė. Nariai jau pasiryžo įmokėti 5 dol. A. L. Tarybai Lietuvos laisvinimo reikalams.

Nereiktų daryti kokios klaidingos išvados, kad tremtiniai norj skirsis ir kurti tik savo organizacijas. Priešingai, tremtiniai randa reikalo jungtis į esamas Amerikos lietuvių organizacijas, kurios yra: kultūrinės, religinės, šalpos, politinės ir kt. Kor.

sisukti ant kito šono, bet ėmiau ir iškriau. Atsidaūčiau į grindų plytas, ir nuo mano balso akitelejo požemio tyla. Sužėdė skliautai ir ilgai skardenosi. Pagalvoju, gal išgirs šį ūžesį koks vabalėlis, kokia nors kirvarpėlė ir ateis manęs aplankyti, bet niekas negirdėjo. Gulėčiau ant šaltų grindų. Buvau prie visako pripratęs, todėl užnigau, o dulkės mane aplojo, kad nesalčiau ir neklidėčiau apie kažkokią saulę, kurios nepaliepa siekti, apie žmones, su kuriais negali būti drauge.

Metai krito kaip dulkės. Nežinau, kiek ten gulėjau ir kiek dar būčiau snūduriavęs, jei ne mokyti žmonės. Jie, vartydami archyvų popierius, užtiko žinių, kad senuose metuose buvo čia švedai ir, neradę vienuolyno turtų, kažkur užmūrijo brolius. Mokytielji vyrai atvažiavę matavo mūro sienas, sujungimus, barškino plaktukais, ar nepasigirs kur tuštuma.

Ir kartą išgirdau: tuk, tuk, tuk, kažkas daužė vieną angą. Ne, tai nebuvo perkūnas. Taj kalė mūra. Kas kartą garsiau ir garsiau skardėjo kūjų balsas, ir supratau, kažkas ateina į šitą brolių karalystę.

Užė visi skliautai, lyg perkūnas dundėtų ir neštų pavasari. Staiga įgriuvo silpna šviesa. Krūtelėjau: ateina. Kas ateina, nežinojau. Ar po tiek metų, kuriuos praleidau miego, rasiu vėl tą patį gyvenimą. Gal siautė karai bus išnaikinę mano karalystę, gal nė mano karalių nebeliko.

Iškirtus skylę, girdėjau kalbas. Taip, tai žmonės. Su jais susitiksiu ir pasimatysiu po tiek laiko. Bet jie nežengė į požemius ir lūkurio. Išeidau ant viršės prižiūrėję žvakę. Ši nušviėtė požemius ir pasveikino mane.

Zvakė neužgesus, įlindo pirmieji žmonės su keistais žibūriais. Jie nebeturėjo deglių rankose, bet nešėsi mažas dėžutes, kurios sviedė iš savęs linksma šviesa. Ji buvo daug stipresnė už šviesą, kurią kadaise mačiau dideliuose miestuose.

Išėjė žmonės apšviėtė visą erdvę ir sienas. Ir staiga, pamatę vienuolius, nutilo ir pasiliko savo vietose. Aplink sustoję ir susikabinę rankomis, šypsojo broliai...

Žmonės ejo požemiu, apšviėdami graučius stebėdami drabždžius likučius ir ramią veidų šypseną.

lavijų, nei pentinų. Jie tikrai yra užmiršę senus laikus, kai buvo karai ir žmogus žmogų žudė.

Ejau per rankas ir sveikinau visus. Štai mano tikrasis gyvenimas! Štai mano žmonės! Buvau per anksti gimęs, ir manęs tada niekas nesuprato. O šie naujieji žmonės išgelbėjo mane ir atnešė į šią puikią draugiją.

Gulėdamas ant stalo, pastebėjau kabantį tokį pat raitelį, koks buvo manys įmuštas, ir po juo įrašą, kurį ir dabar prisimenu: LIETUVOS RESPUBLIKA. Ta pati šalis, kurioje gimiau ir kuriai atėjau tarnauti. Apačioje raitelio kabojo kalendorius, ir pamaciau metus: 192... Tai apie porą šimtų metų mano miegotos požiūriuose. Nieko sau laikėlis.

Ir tvirtas esu, galvoju, kad tiek laiko išgulėjau, o nei šonai pagėlė, nei nustriyniau, nei noro gyventi neparadau.

Žmonių tarpe buvo vienas, kuris iš vadino profesorium. Jis ilgai mane vartė, žiūrėjo ir gyrotė mano karalių.

— Padėsim į muziejų, po stiklu, tegu mato visi žmonės, kokį gražų pinigą kadaise nukalė mūsų karalius.

Po stiklų! — nustebau. Kodėl? Juk noriu būti žmonės, o ne vėl tūnoti kokioj skylėj. Gal jie apsiriko, ne taip norėję pasakyti.

Bekalbant apie brolius ir mane, kambarin įėjo gražiai apsirėngęs, išsisuktus, putlus ponas. Visi maionai su juo sveikinosi, pasakojo apie požemius ir parodė mane.

— Parduokite, — pasiūlė jėju-sysis.

— Tai brangus pinigas — gyre profesorius.

— Perku... Duodu penkis šimtus litų.

— Ką jūs, pone... Jį reikia į muziejų.

— Ten rasis ir daugiau tokių pinigėlių o aš noriu paremti jų šios mokslinius tyrinėjimus. Be to, yra dar ir toks reikalas. Jūs žinote mano seną giminę. Metrikų knygoje radau parašytą, kad vienas iš mano prosenotų tuo metų buvo čia vienuolis. O gal jį irgi užmūrijo, gal jis ir turėjo šitą pinigėlį. Gerbiameji, ar neįdomu man, biznieriui, turėti giminės talismaną?

(Bus daugiau)

Dirbusiems Belgijos kasyklose

Lietuviams, 1947–48 metais dirbusiems Belgijos kasyklose ir grižusiems į vokiečių, priklauso li gali būti grąžintas atostogų mokėstis, kuris sudaro 4% atlyginimo, gauto per išdirbtą laiką, ir galės būti išmokamas, jei jie to pareikalautų, užpildydami nustatytos formos blanką, gaunamą LTB Centro Komitete Muenchen, Lamonstr. 21.

Pinigų grąžinimas dingtų Belgijos valstybės naudai, jei dirbusieji jį iki 1949 m. pabaigos nepareikalautų. Iš grąžinamų pinigų 25% atskaitomi šiam reikalui tarpininkaujantis Belgų profesinės sąjungos naudai, o 75% galės būti išmokami dirbusiam.

Amens, dirbusieji Belgijoje kasyklose ir tuo reikalu suinteresuoti, gali kreiptis asmeniškai arba raštu, pridėdami pašto ženklų atsakymui ir blankų prisiuntimui, į LTB Centro Komitetą, nurodydami keliose vietose Belgijoje dirbtą, nes reikalinga kiekvienai darbuvietai užpildyti atskirus blankus, kuriuos po to iš Centro Komiteto bus duodama tolimesnė eiga. LTB Apylinkės, kur daugiau suinteresuotų esama, gali prisijungti suregistruotų asmenų sąrašus.

Antanas B. Kalvaitis,
LTB Centro Komiteto Pirmininkas

Belgijos darbo ministeris DP reikalau

Parlamento atstovo paklaustas, Darbo Ministeris davė tokį pareiškimą DP reikalui:

1. Vokietijoje buvo pasamdyta 21.906 darbininkų DP.
2. Iki kovo 31 d. 1949 m. grįžo 6.035.

3. Pirmosios darbo sutartys baigėsi balandžio mėn. 1949 m. 176 DP atsisakė atnaujinti sutartį.

4. DP, atsisakę atnaujinti darbo sutartį (po dviejų metų), gali: a) pasibaigus sutartiai, palikti kasyklą; b) įsipareigoję kasyklų darbams neribotam terminui; c) ieškoti per darbo įstaigą užsiėmimo kitose srityse, kurios yra atviros ateiviams. Ieš betgi gali rasti darbo tik galimybės ribose.

5. DP, kurie pasibaigus darbo sutartiai atsisako įsipareigoję kasyklų darbui neribotam terminui ir kuriems oficiali darbo įstaiga dėl darbo krizės negali pasiūlyti kito užsiėmimo, leisto ateiviams, — gaus pasiūlymą iš naujo eiti į anglių kasyklas (jei fiziškai tinkami); atsisakymo atveju jie priyls

bedarbiams, neprimantiems tinkamo darbo (negaus bedarbio pašalpos).

6. Eina derybės tarp užs. reikalų ministro ir IRO delegacijos dėl emigracijos, kuri būtų vykdoma ne vyriausybės, o IRO lėšomis. Belgų vyriausybė nepadaeda emigruoti nė savo piliečiams.

7. DP samdos išlaidos Vokietijoje buvo atlygintos IRO (siuntimas ir transportas Vokietijoje) ir anglių kasyklų Federacijos (siuntimas ir transportas Belgijoje). Vyriausybė atlygino išlaidas tikrai savo valdininkų, siųstų samdos kontrolei.

8. Darbininkų (svetimišalių) emimas šiuo metu sustabdytas. Jei betgi anglies gamyba smuktų, vyriausybė savo nusistatymą, žinoma, persvarstytų. (GS)

Ka gali vienas žmogus

Rosenheim lietuvių bendruomenė iš daugelio emigravusių ir DP gyvenimą pamiršusių turi ir tokių, kurie atsidėję tebedirba pasilikusiųjų gerovei. Vienas iš jų yra N. Čerekas, kuris per 5 mėn. nuo išvykimo dienos atliekamu nuo darbo laiku Stamford mieste ir apylinkėse parūpino 9 šeimoms ir 6 viengungiams darbo ir buto garantijas, arba bendrai — 15 garantių, kurios apima 34 žmonių kolektyvą. Žmonės, kurie tuo tarpu neturėjo nė vilčių patekti į JAV, šiandien jau kalasi dėses ir pakuoja šalis daiktus. Jei ir kiti emigravę lietuviai būtų tokie rūpestingi, gal visiškai neliktų stovyklose žmonių, neturinčių vilties emigracijai. Jul.

Lietuvybė gaivinama Amerikoje

NEW YORKE SUSIRINKO KATALIKŲ VISUOMENĖS VADOVAI

Prieš kiek laiko Hotel New Yorker, New Yorke, įvyko katalikų visuomenės vadovaujančių asmenų pasitarimas. Pasitarime dalyvavo prel. M. Krupavičius, J. E. vysk. V. Brizgas, prel. Jonas Balkūnas, kunigų Vienybės pirm. kun. Vasyis ir apie 50 kitų žinomų mūsų katalikiškos visuomenės veikėjų, kunigų ir pasauliečių, senų amerikų ir naujai atvykusių. Konferencijai pirmininkavo J. B. Laučka.

Konferencijos tikslas — išklauzinti vyriausios katalikiškos visuomenės vadų mintis ir suformuluoti artimiausios mūsų uždavinius tautos vadavimo ir lietuvių puoselėjimo Amerikoje atžvilgiu.

Pagrindines kalbas pasakė prel. M. Krupavičius, J. E. vysk. V. Brizgas, kun. Vasyis ir prel. J. Balkūnas. Be jų, diskusijoje dalyvavo didelis skaičius žmonių. Suformuluota toki pagrindiniai Amerikos lietuvių katalikų artimiausi uždaviniai: 1. Sudaryti lietuvių gaivinti specialus organas; 2. Aiškiai paremti Lietuvos katalikiškosios politikos pastangas; 3. Siekti sudarymo bendros katalikų spaudos agentūros; 4. Gaivinti ir stiprinti katalikiškas organizacijas ALRK Federacijos rėmuose. (A)

Lietuviškos giesmės žavi veneculiečius

Venecuelon įvažiuosius lietuvių didesnę grupę yra apsigyvenusios šiuose miestuose bei apylinkėse: Caracas — apie 300, Valencija — 350, Maracay — 250, Barquisimeto — 200, Maracaibo — 100 ir mažesniais skaičiais išsimečiusios po visą plačiąją, turtingą respublikos teritoriją. Visi plūša dirba. Nors ir karštame klimate, nors dažnai nesavoji, bet naujai įgytoje profesijoje, visi atrodo gerai sveikatos, pakankamai užsidirba, ir iš santuopų daug kas

Hannoverio „Accu“ pabaltiečių stovykloje: viršų lietuvių tremtinių bažnytelė, apačioje — gyvenamasis blokas. Nuotr. K. V. Zakarausko

stengiasi įsigyti kokią įmonelę ar nejudomą turto.

Visose minėtose vietovėse kartą per mėnesį apsilanko lietuvių kapelionas ir atlaiko lietuviams pamaldas. Mažose ir didelėse bažnyčiose sutartinai skamba visų giedojimas lietuviškos giesmės, kuriomis gėrisi gausi vietinių gyventojų pasiklausyti susirinkusių publika. Caracase išeinąs didelio tarnaitės „Religion“ įsidėjo stambia antraštę straipsniui: „Venecueloje gyvenantieji lietuviai duoda katalikiškos pavyzdį“, kuris taip baigiamas: „Tų svetimišalių elgesys ir giesmės bažnyčioje nusipelnė aukščiausio pagyrimo ir, tikimės, pasitarus pavyzdžių vietiniams gyventojams“. Panašius minčių pareiški ir kitas, Barquisimete išeinąs, dienraštis „El Impulso“ apie tenai įvykusias lietuvių pamaldas ir giedotas giesmes. Kai kuriuose miestuose, kaip Maracay ir Barquisimete vietiniai dvasiškieji per pamokslą ir laikraščio ragino savuosius apsilankyti į lietuvių pamaldas. Lietuvių kapelionas panaudojo ta progą prašyti į susirinkusius įėjusius išpaniskai ir paaiškino jiems mūsų Tėvynės didžiąją tragediją.

Imšrakis

Gen. Rastikis dirba Kalifornijoje

„Aš jaučiuosi visiškai laimingas“, — pareiškė, kaip Dena praneša, buv. Lietuvos armijos vrv. vada gen. Stasys Raštikis, gavęs paprasto darbininko vietą mažame Kalifornijos fabrike. („Augsburger Tagespost.“)

REIKALAUJA IŠLEISTI DAUGIAU

Paryžius/Vašingtonas. „DP stovyklų ištuštinimas yra tiesioginis uždavinys Europoje“, — pareiškė iš Izraelio grįždamas JAV atstovų rūmų narys Franklin D. Rooseveltas, jun. Toliau jis pareiškė, jog Izraelis numatęs priimti dar daugiau DP. „Aš tikiu, — tęsė toliau Rooseveltas, — jog ir JAV pakeis diskriminuojančias DP įstatymo dalis, kad tuo būdu daugiau DP galėtų atvykti į Ameriką“.

UP pranešimų, ir JAV senato nagrinėjimo pakomisė reikalavo griežtesnį efektingesnį priemonių, siekiant išvengti asmenų grėsinimo ir lengvesnėmis sąlygomis priėmimo. Smulkiai išnagrinėjusi IRO emigracijos veiklą, pakomisė priėmė išvados, jog DP įkurdinti mas nevyksta pagal taisykles. Pasak pakomisės, IRO tik savo veiklos baigimo (1952 m. birželio 30 d.) savo misijos neįvykdys. Todėl pakomisė siūlanti sudaryti planus prailginti veiklą vienerius metus. (S&S).

JUNGAISI LATVIŲ LAIKRASČIAI

„Latviešu Zinas“ nuo birželio 15 d. susijungė su „Latvija“, kuri nuo šiol eis Esslingene dukart per savaitę: trečiadieniais ir šeštadieniais. „Latvija“ leidžia Latvijos Centrinis Komitetas. Laikraščio vyr. redaktorius: V. Lambergis, jo pavaduotojai: M. Čulitis, ir A. Klavsons. Kiti redaktoriai: A. Bolšteins, F. Igals, J. Jekabsons, F. Krusa, B. Kiselis, H. Mindenbergs, A. Ozols, E. Rastiers, L. Svares.

„L. Z.“ paskutiniame (48-tame) numeryje yra įdėtas to laikraščio atstovo pasikalbėjimas su VLKO pirmininku prel. M. Krupavičium antrašte: „Įspūdinga lietuvių valstybės vyrų kelionė per Ameriką“, — dem—

IŠ AUSTRIJOS Į JAV IŠVYKO 3016 DP

Viena. Iš Vienos JT išvietintų asmenų komisijos Austrijai šefas Richard Dervan pranešė, jog paskutiniū transportu į JAV išvyko 230 DP. Tuo būdu nuo pereltų metų spalio mėn. pagal JAV specialų DP įstatymą iš Austrijos išvyko 3016 DP.

Iš Muencheno pranešama, jog nuo gegužės 31 d. iki birželio 6 d. iš Muencheno pereinausios stovyklos išvyko 1245 DP ir užjūrio kraštais. Iš jų 1066 emigro į JAV ir 179 į Kanadą. (S&S)

Paieskojimai

Ieškomas Stasys Kajauskas, Biržų apskr., Baluškų naujojo, Daujienų pašto. Dukros: Stasė, Bronė ir Kazė. Sūnūs: Kazys ir Vytautas. Atsiliepti Amerikon — Steve Geonilas-Geonilas, P.O. Box 1196, Waterbury 39, Conn.

Palikimo tikslais ieškomi 1949m. rugpjūčio 12d. Amerikoje mirusio lietuvių Ignaco Jančiausko giminės: Antanas Jančiauskas, gyv. Kretingoje; Felikas, Jonas ir Klemas, Gausauskai; Kazimiera Benulienė — Gausauskaitė, Nesant minimųjų, asmenų, prašomi atsiliepti jų vaikai. Be to, paieškoms: Petronėlės Norvaišienės vaikai ir Elzbieta Gausauskaitė, nors jai palikimo ir nėra. Atsiliepti šiuo adresu: Heli-fonisas Stonis, 26 Hedley Str., Providence 4, R. L. U.S.A.

„Ziburiai“ Išeina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. Antradienio ir ketvirtadienio laidos kaštuoja po 25 pf. o šeštadienio — 30 pf. Visų trijų laidų mėnesinė prenumerata DM 3.—, užsieniai DM 5.—. Platintojams duodama 10% nuolaidos. Skelbimai, pranešimai, sveikinimai, užuojautos spausdinamos tik apmokėjus. Iki 10 pelių eilutę mokama DM 4.—, už kiekvieną paiešką asmenį DM 0.50.

„Ziburiai“ atstovauja Anglijoje: Mr. J. Dėdinas, Full Sutton Hostel, Stamford Bridge, Nr. York, England.

Kanadoje: Mr. J. Smalzyra, Box 18, Lot 38, Old Kildonan, Winnipeg, Man. JAV: Mr. A. F. Skirius, 9294 So. Broadway, Los Angeles 3, Cal. USA.

Ir Mr. Pr. Urbutis, 424 Canalport Ave, Chicago 16, Ill. USA. Australlijoje: Rev. J. Tamulis, Federal Catholic Immigration Committee, 150 Elizabeth St., Sydney, Australia.

Pietų Amerikos Valstybėse: Rev. P. Ragažinskas, Caixa postal 4118, Sao Paulo, Brasil.

„Ziburiai“ mėnesinė prenumerata Anglijoje ir Australlijoje — 3 šilingai, o Kanadoje, JAV-se ir Pietų Amerikos visose valstybėse — 6 doleriai metams.

Sportas

JAUNIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS 1949 m.

Liepos 2–3 d. Rosenheime „Dariaus ir Girėno“ Sambūris rengia 1949 m. Lengvosios Atletikos Pirmenybes jauniems. Programa numatyta ši:

Jaunimas A kl. (1931–32 m.): 100 m, 1000 m, 1 tolį, 1 aukštį, rutulys (6,25 kg), diskas (1,5 kg), ietis.

Jaunimas B kl. (1933 - ir jaun.): 100 m, 1 tolį, 1 aukštį, rutulys (5 kg), diskas (1,5 kg), ietis (600 g).

Mergaitės (neriboto amžiaus): 60 m, 1 tolį, 1 aukštį, rutulys, diskas.

Norintieji dalyvauti registruojasi, prisidėdami savo gimimo datas ir DP Kort. Nr., šiuo adresu: A. BIELSKUS, Litauisches Lager, (13b) ROSENHEIM/Inn, Pichlmayrstr. 22.

Dalyviai bus aprūpinti maistu, nakvyne ir, kiek leis sąlygos, nemokamais kelionės bilietais. Negavusiems nemokamų bilietų, kelionės išlaidos, iš anksto susitarus su rengėjais, bus stengiamasi atlyginti 50–100%. Todėl prašoma ko greičiau registruotis, nes pavėlavusiems nebus suteikta jokių lengvatų.

Pirmenybės globoja Lietuvių YMCA YMCA US-Zonos Komitetas.

„Dariaus ir Girėno“ Sambūris.

P. VAITONIS PEREINA Į KANADOS SACHMATŲ PIRMENYBES

Balandžio mėn. 14.15 ir 16 Toronto įvyko Ontario provincijos sachmatų turnyras, kuriame dalyvavo ir žinomas Lietuvos sachmatininkas P. Vaitonis. Būdamas blogos formos, P. Vaitonis, iš dalyvavusių 16 žaidėjų, turnyre laimėjo II-ją vietą, tuo pačiu kvalifikuodamasis į Kanados sachmatų pirmenybes. Pirmoji vieta atiteko anglui Andersonui. (N. L.)

Atsiusta paminėti

A. Vaičiūnaitis, Italijos vaizdai. Viršelio aplanką piešė dail. L. Vilimas. Išleido „Lux“ leidykla 1949 m., 84 psl.

Pagrinduliai, Nr. 1/25 sausis — vasaris — kovas. Lietuvių Draugijos Švedijoje rotatoriumi spausintas žurnalas. Stockholm 1949, 110 psl.

Seligenstadto lietuvių tremtinių stovyklos metraštis. Seligenstadto P. Wuerzburg, 1949. Su 50 iliustracijų, didelio formato, 80 psl. Išleista stovyklos trejų metų sukakčiai paminėti. Redagavo Redakcinė Komisija: M. Jasinskas, A. Mironas, P. Zylis ir K. Zygas.

Atleitininkų keliu. Moksleivio atleitininko programinis vadovas. Išleido MAS Centro Valdyba 1949 m. Išspausda rotatorium, 103 didelio formato puslapių. Kaina DM 2,50.

Lietuvos teisininkas. The Lithuanian Lawyer, 1949 m., Nr. 1. LTLD rotatorium išspausdina leidinius. Eina kas trys mėnesiai. 17600 Lindsay Ave, Detroit 19, Mich., USA.

Hanau DP demonstracija plačiai nuskambėjo

Hanau. Apie Hanau gyvenančių pabaltiečių ir ukrainiečių sukurto antikomunistinę demonstraciją daug rašė ne tik vokiečių spauda; šis įvykis buvo paminėtas ir JAV Europoje esančių karių „Stars & Stripes“ laikraščio dviejose numeruose, įdedant demonstrantų nuotrauką ir įvykio aprašymą.

Straipsnyje rašoma, jog DP demonstravo prieš sovietų žiaurumus ir represijas, vykdomus jų pagrobtose tėvynėse, taip pat išvardijami plakatų užrašai ir priimtoji rezolucija.

LIETUVIS PASIEKĖ BADA-VIMO REKORDĄ

Nel ir svetimačiuose pasklido garsas apie lietuvių tremtinių Jurgaitį (buv. Seligenstadto lietuvių komiteto pirmininką), kuris šiemet pasiekė badavimo rekordą — išbuvo be valgio 32 dienas. Europoje jį badavimu pralenkia tik Teresė Neumanaitė Konnersreute, kuri, kaip žinoma, be valgio gyvena jau keliolika metų. Jurgaitis badavo sveikatos sumetimais. — dem—

Liburiai

LIETUVIŲ LAIKRASTIS

J. Būtenas

Susitarimas sugyventi nesandorai

Koks kelias nuo 1945 m. Potsdamo ligi 1949 m. Paryžiaus! Anuo met Stalinas salioniuose pobūviuose skendėjo subtiliame muzikos išgyvenime, pagautas pianistinio Trumano virtuozizmo, o posėdžiuose Vakarų vyrai, pasinėję brolybės iliuzijose, įsypdomies pasirašinėjo po sovietų diktatais. Po to buvo konferencijos Londone, Maskvoje, tame pačiame Paryžiu. Ten Byrnes juridinė logika, o Bevinas sveiko proto argumentais įniršė grovė regimai neracionalinę Kremliaus diplomatų dialektiką, įrodinėdam, kokia neįmanoma Stalino politika. Siemet Paryžiuje nebebuvo nei svajingų Potsdamo iliuzijų, nei optimistinio vėlesnių susitikimų kovin-gumo. Visi keturi ministrai, tiesa, buvo be galo mandagūs. Achesonas jau nebesidraskė, kaip 1946 m. Paryžiu Byrnes, kuris nuolat rijo vitamines tabletes savo energijai ir budrumui palaikyti. Bevinas kartą nebesidrovė ir nei prisipažinti niekur taip gerai nelisimiegas, kaip per Višinskio oracijos. Vakarų ministrai savo olimpinį ramumą pagyvindavo nebet taikliais humoro gabaliukais, kurie kaip žaibo blyksnėlėmis paryškindavo satyrinį konferencijos pobūdį. Ko jiems ir besijaudinti, jeigu, kaip ir konferencijos pabaigą pastebėjo „Times“, jie iš anksto žinojo susitarimą pilstyti iš tuščio į kiaušą.

Taip ir pilstė jie per visus 25 posėdžius, o po jų pasakė dvių puslapių komunikatą — pranešimą apie tai, kaip jie nusistatė karusele važinėjo aplink pagrindinius savo pasitarimų ir pasaulio politikos klausimus.

Kai kurie publicistai, negalėdami atsikratyti šabloninių frazių, pusiau burnos muma apie „dalinę“ konferencijos pasisekimą bei „pereinamąsias formules“. Bet jokia kazuistika iš to komunikato neišspaus pozityvių metmenų ateities optimizmui, jeigu optimizmus nelai-kysim „Daily Herald“ pastabas, jog „sutarta gyventi nesandoro nepatraukiant vieni kitiems peiliu per gerklę“. Bet nesutarta peiliu į miestą iš rankos, ir menka paguoda, jeigu, anot „New York Times“, sovietai pasirodė tuo tarpu nenorį šalito karo įkaltinti. Keturi ministrai „sutarė“ negali susitarti dėl politinio bei ūkinio Vokietijos suvienijimo; tiesiogine kalba tai reikš, pripažinimą, kad sovietai užsi- spyrę Rytų Vokietiją paversti „liaudies demokratine“, t. y. savo satelitinę valstybę. Nebereikia šimtajį kartą aiškinti aksiomos, kad tai kuras, verčias visą Rytų — Vakarų sugyvenimo vežimą, ir po senovės pasilikta alternatyva — išrauti tą kėrą, arba vežimas bus apverstas. Apvirtimui išvengti numatyta „pereinamoji procedūra“ —

tarsis patys vokiečiai (vakarinę zoną politikai ir sovietiniai Rytų Vokietijos iškamšos), JTO visumos sesijose rugsėjo mėn. vėl derės keturi didieji... žodžiu, nusistatyta bergždžiaja karusele toliau sukli — peilio vieni kitiems po kaklu dar nekišti.

Griebtis peilio, t. y. atviro karo, dar ir drovu, ir taktiškai netikslin-ga. Verčiau oponentą imanevruoti ir tokią poziciją, kad jis pargriūtų nejučiom pakius koją. Vakari trina rankas, kad sovietams taip rimta namie ir karšta su satelitais; žadą būti dar sunkiau. Užtat Vašingtonas nebesitiki žaibinio raudonosios armijos smūgio į Vaka-rus, nebelaikia Vakarų Europos bankroto ir, sako, rimtai svarstas apkarpti Marshallio pagalbos su-mas bei ligi nereikšmingumo apri-boti Vakarų Europos ginklavimą. Sovietai trina rankas pastebėję pradžios ūkinės JAV depresijos, kuri katastrofiškai paliesianti visą buržuazinį pasaulį. Progos abiem pasaulinė politikos oponentams...

Tamsiuose tų progų užkampiuose ir bus veiksmingas Paryžiaus „susitarimas sugyventi nesandoro-j“. Ir ko cinikams neskelbti, jog keturi ministrai sutarę nekariau-ti — ligi traciojo pasaulinio ka-ro? ...

Ar ištiks Berana Mindszenty likimas?

ARKIVYSK. BERANO RŪMUS SAUGO KOMUNISTINĖ POLICIJA. — KRATOS IR SUĖMIMAI. — KOMUNISTŲ RIAUSĖS KATEDROJE. — ARKIVYSKUPAS PERSPĖJA TIKINČIOJUS. — ZAPO-TOCKY KALTINA BERANĄ. — „VILKAI AVIES KAILYJE!“

Praga. Sulikvidavus Vengrijos Katalikų Bažnyčios pasipriešinimą, kominformo akys nukrypo į Čeko-slovakijos katalikus, vadovaujan- mos Pragos arkivyskupo Berano. Kova prieš arkivyskupą ir Čeko-slovakijos Bažnyčią perėtos sa- vaitės gale įėjo į lemiamą fazę, kai komunistinė policija apstojo arkivyskupą rūmų, tuo būdu paėmė jį į „namų areštą“. Tą pačią dieną policija, kėsdama iš- lėmų, suėmė du arkivyskupijos konsistorijos narius.

Iš diplomatinę sluogsnų pranešama, jog komunistinė policija jau perėtos savaitės vidury buvo įsibrovusi į arkivysk. Berano rū-mus ir reikalavo atiduoti bylas su bažnytiniais dokumentais. Konsistorijos kancleris Dr. R. Doer- neris be arkivyskup leidimo atisakė išduoti bet kokius dokumen-tus. Sekančią dieną jis buvo sumt- as. Tą patį dieną, birželio 15d. 10 komunistų policininkų įsiveržė į rūmų tuo metu, kai arkivysk. Be- ranas konferavo su Čekoslovakio- jos vyskupais. Policija rūmūs iš- buvo visą dieną, padarė kratą ir suėmė kun. Kucera.

Čekoslovakijos arkivysk. Juozapas Beranas, drąsiai ginąs kato-likų teises

Patikimi Vatikano šaltiniai ry- šium su birželio 17d. įvykiais pa- reiškė, jog „atrodo laikas pribren- do ir Čekoslovakijoje tam kas Ven- grijoje jau atlikta“. Apskrta, Va- tikano sluogsnuose Pragos įvykiai nesukėlė didelio nusiste- bėjimo — atrodo, jog jų buvo lauki- ama.

Nors kiekvienas į rūmų įeinan- tis ar išeinantis asmuo buvo tikri- namas, arkivyskupas sekmadienį nuvyko į Sv. Vaitiekaus katedrą, kur jis turėjo sakytį pamokslą. Tačiau, vos jam pradėjus kalbėti, katedroje prasidėjo švilpimai ir kaukiamai, kurie tolimesnį kalbė- jimą padarė neįmanoma. Trukdy- mai prasidėjo po to, kai arkivysk. Beranas pareiškė, jog „katalikų laikraštis“, kuris yra prie kate- dros vartų, pardavinėjamas ir „ka- talikų akcija“ yra ne katalikų ak-

cija. Švilpimams nesiliaujant, tū- stantinė tikinčiųjų minia pradėjo giedoti Čekoslovakijos himną ir šventas giesmes. Arkivyskupas, negalėdamas toliau kalbėti, išvyko atgal į savo rūmus. Tūkstantinė minia, susirinkusi aikštėje prieš jo rūmus, dar ilgai kėlė ovacijas. Ryšium su Čekoslovakijos min- pirm A. Zapotocky kaltinimus, esą dėl nenormalių santykių tarp Baž- nyčios ir valstybės esą kalti au- štieji katalikų dvasininkai su ar- kivyksk. Beranu prieky, pastarasis savo šeštadienio pamokslė parei- škė: „Aš ateinu pas jus ir prisie- kių, jog niekad nepasirašysiu su- sitartimo, kuris bus nukreiptas prieš Bažnyčios įstatymus. Jei ateinan- čiomis dienomis per radiją išgri- site, jog aš tokį susitarimą pasi- rašiau — netikėkite“. Tą patį jis rašė ir savo ganytojiškam laiške, kurį komunistai uždraudė skaity- ti. Neatsižvelgdam į grasinimus, daugelis Pragos klebonų jį savo bažnyčiose perskaitė. Jame arki- vyskupas Čekoslovakų katalikų priešus pavadino „vilkais avies kailyje“.

Zeneva. Aštuonių Azijos valstybių darbo organizacijų įgalioti atstovai Zenevoje įsteigė Azijos darbo federa- ciją. Jai šiuo metu priklauso Indija, Pakistanas, Kinija, Japonija, Iranas, Turkija, Filipinai ir Indonezija. Ma- noma, jog i federacija įsijungs taip pat ir Izraelio, Sirijos, Burmos, Ce- lono, Afganistano ir Siamo krėstai, o taip pat pakviesta ir Australija. Federacijos tikslas pakeiti Azijos gy- venimo lygtį, apsaugoti Aziją nuo užieno eksploatacijos ir nuo komu- nistų.

Berlynas. Neseniai Berlyno rytų sektorių buvo sumitas ir 6 mėnesius nutestas Berlyno socialistinio jaunio- mios pirmosios pirmininkas Heinz West- phal. Jis kaltinamas „pasipriešinimu prieš valstybę“. Už vakarinių laikraš- čių platinimą pustrėčių metų kalėti nutestas ir antrasis ministras orga- nizacijos pirmininkas 20 m. amžiaus Juergen Gerull.

Achesoną Vašingtono aerodrome sutiko prez. Trumanas ir vėcprez. Barkley. Trumanas pasveikino Achesoną už jo žymų darbą, tariantis su Sov. Sąjunga. Bet užs. reik. ministeris atsakė: „Aš netikiu, kad mes per daug galėtume pasiekti“. Trumanas ir Achesonas tuoj pat nuvyko į Baltuosius Rū- mūs.

Belgradas. Jugoslavijos oficialių sluogsnų pareiškimu, keturių užs. reik. ministerių susitarimas dėl Austrijos laikomas „nepriimtiniu diktatu“. Jugoslavija niekad neatsisakysianti savo teritorinių reikalavimų ir reparacijų iš Austri- jos.

Vašingtonas. JAV užs. reik. min. „JAV vyriausybė sveikina iš visos širdies konferencijos išdavas dėl Austrijos“, — pareiškė pre- zidentas ir kalbėjo toliau: „Apie Vo- dalyvavimą, kurio imasi prez. Trumanas JAV užsienio politikos vadovavimui, ypatingu būdu pa- brėžtas faktas, kad prezidentas pats, vos grįžus Achesonui iš Paryžiaus, po kelių valandų davė pareiškimą apie užs. reik. ministerių pasitari- mų išdavas. Ligi šiol prez. Truma- no valdžios metu būdavo įprasta, kad pats JAV užs. reik. ministe- ris, sugrįžęs iš tokių pasitarimų, duodavo Amerikos viešumai pa- reiškimą.“

Zeneva. AP iš Zenevos praneša, kad JAV savo pareiškime pasitelkė sen. direktorių William H. Tuck- Siose pareigose jis buvo nuo 1947 m. rugpjūčio mėn. Mr. Tuck pareiškimu. Jis pasitraukęs dėl nuomonės skirtu- mų tuo tarpo ir IRO kai kurių narių — valstybių.

Vašingtonas. JAV senatas ir atstovų rūmai suteikė prez. Trumanui plačią įgaliojimų tolimesniam vyriausybės pertvarkymui.

Vašingtonas. Valdinės statistikos ži- nioms, JAV bedarbių skaičius perėjo iki 3.229.000. Prez. Trumanas ryšium su tuo pareiškė, jog tokia padėtis dar nėra kritiška.

Vatikanas. Romos Katalikų Bažny- čia ekskomunikavo komunistų remia- mos vadinamos Čekoslovakų „katali- kų akcijų“ narius.

Frankfurtas. Die Bank Deutscher Laender perspėjo nuo sūplintų pinigų emimo. Yra įtarimų, jog tokios DM yra padirbtos ir sūplintos, norint pasiekti skirtingumą nuo tikrų DM. Daug tokių banknotų pasiklėdė Wies- badeno ir Mainz rajonuose.

Paryžius. Reuterio pranešimu, pir- masis Europos Tarybos parlamento nuaužiavimas įvykę rugpjūčio 16d. Strasbūroje. Jame dalyvaus 90 dele- gatų iš įvairių Europos kraštų. Su- žaiviamas truks apie tris savaites. Mi- nisterių komitetas susirinkęs rugpjūčio 9 d. ir posėdžiaus apie 6 dienas.

Vašingtonas. JAV atominės enigi- los komisijos pirmininkas David Lil- lenthallis pareiškė, jog pernai Pre- dlike išbandytoji atominė bomba buvo visiškai naujo tipo ir galingesnė. Tuo pačiu jis atmetė kaltinimus dėl naujo plutonio fabriko, pareiškdamas, jog be jo nebūtų įmanoma būti pagaminti atom, taip gerai pavykusios bombos.

Helsinkis. Suomijos Fatherholmo ka- binetui penktą kartą 94 balsais prieš 82 buvo pareiškėtas pasitikėjimas. Ne- ficialinėse partijose vyriausybę kriti- kavė už tai, kad ji per daug pinigų išleisda darbininkams, kuriems buvo suteikta darbo, kad sumažintų ne- darbą.

Varsuva. Lenkijos vyriausybė pat- virtinė žinias, jog ji nusavins ka- talikų kaimus. Tai padarys, nes, vykdančią suvalstybinio įstatymą,

„ŽIBURIAI“ 2.-DM mėnesiui

„Žiburiai“ nuo liepos mėn. išeis kartą per savaitę, šeštadieni- ais, padinginti ir iliustruoti.

Prenumeratos mokestis sumažinamas iki 2.— DM užsienyje

4.— DM mėnesiui. Atskiras „Žiburių“ numeris kainos 50 pl.

Skaitytojai, kurie išvykdam iš Vokietijos nespėjo atsi- lyginti už laikraštį, prašomi kiek galint greičiau sumokėti sen- nas skolas administracijai tiesiogiai arba per nurodytus lai- kraštyje atstovus užjūriuose. Kurie išvažiuojate, nepamirškite atsiųgti už pereiną laiką skolų ir laikraščių užsakyti naują adresą.

„Žiburių“ administracija